

تَرْجَمَةُ الْعَقِيدَةِ الطَّحَاوِيَّةِ

إِلَى

اللُّغَةِ الْيُورُوبِيَّةِ

Èko Ìgbàgbọ́ àti Àdìsoḱàṅ lórí Àlàyé Imāmu
Abū Ja'far At-Ṭoḥāwī

Láti Owo

Imāmu Abū Ja'far Aḥmad ibn Muḥammad ibn
Salāmah at-Ṭoḥāwī

(239–321 AH / 853–933 CE)

Olùtumọ̀

Abū Sahl Adebayo Dhikrullāh Al-Atharī
Imāmu Moṣàlásì nlá Ahlil Āthār, Èrin-Osun, Osun
State, Nigeria

Al-Athariyyah Publications

Erin-Osun, Osun State, Nigeria

ISBN: 978-978-68-7429-6

© 1446 AH / 2026 CE Al-Athariyyah Publications

Àwọn Oluyewo: Ustadh Abu Mutmainnah, Ustadh
Abū Ayman Al ‘Asaliy, àti Ustadh Rasheed

Gbogbo ẹtọ wa ni ipamọ. All rights reserved.

Kò sí apá kankan nínú ìwé yìí tí a lè tún ẹ, tọjú, tàbí
ránşé ní ọ̀nà kankan — bóyá ní ẹ̀rọ, ẹ̀rọ fọ̀tò, àbbl —
láìsí àşẹ àkọ̀lẹ̀ láti ọ̀dọ̀ Olùtẹ̀jádẹ.

Olùtẹ̀: HIFS Multimedia, Ede (+234 706 350 7935)

Èèpo Ìwé: Abū Anas (+9627 7607 6802)

*Jọwọ tí o bá ẹ àkíyèsí aşíşẹ nínú ìwé yìí, kàn sí
olùkọ̀wé yìí ní ojú ọ̀pó: 09038074738*

Tàbí kọ ìwé sí aboohannan@hotmail.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Sábàbí Işé Yìí

Mi ò gbọdọ şe aimoore. Kí Allāhu bá mi kẹ Alfa mi, Ustādh ‘Alī — àwọn ni ẹnì àkọkọ tí ó kọkọ tú tira yìí fún mi ní ǹnkan bí ọdún m̀erìnlá s̀eyìn.

Ní ọşẹ̀ tó kọjá, 25/4/1447, Alfa wa, Shaykh Abū Nāsir şe itanijí nípa títú àwọn tira ìgbàgbọ̀ àti àdísọkan M̀sùlùmí sí Èdè Yorùbá. Ẁn darúko tira tí a fẹ̀ gbìyànjú láti tú, àti 'Ìpìlẹ̀ Èsìn Ànábì' (Uşul as-Sunnah) ti Àgbà Alfa, Aḥmad ọmọ Ḥanbal, 'Tira Işé Oluwa Ọba ní Aso' (Kitābu at-Tawḥīd), àti bẹ̀ẹ̀ bẹ̀ẹ̀ lọ.

Bí Oluwa wa şe fẹ̀, láti ìgbà náà, ó ti ǹ jà rán-in-rán-in nínú ọkàn mi.

Ní àfikún, lára ohun tí Allāhu fi şe iwúrí fún mi ni: Ní ìbèrẹ̀ ọşù ìgbé (April/Shawwal), 2026/1447, Oluwa Ọba Adéedá şe ilé titun fún mi. Mo kúrò nílẹ̀ bàbá mi tí mo ǹ gbé, tí mo sì tún jẹ Imāmu ni M̀sàlásì rẹ̀. Ìkúrò mi dún mí púpọ̀, nítorí fún ọdún m̀ewàá ni Allāhu ti fún mi ní iyòndá láti máa kọ àwọn èyàn ní ẹkọ̀ ẹsìn ní M̀sàlásì yìí (kí Allāhu bá mi pa àşìşe baba mi rẹ̀). Lẹyìn ọşẹ̀ m̀éta, mo padà lọ sí ibẹ̀; mo şe àkíyèsí pé ẁn ti şe

ìgbìyànjú láti máa ka tira tuntun. Nígba tí mo yẹ̀ wò, mo rí i pé 'Bulūgh al-Marām' ni. Inú mi dùn fún ìgbìyànjú yìí, ṣùgbọ̀n ó dùn mi, nítorí mo mọ̀ pé tira yìí kò lè yẹ̀ wọ̀n ní bí ọ̀nà tí Ibnul Ḥajar ṣe kọ ọ. Mo gbà wọ̀n níyànjú láti máa ka 'Riyāḍus Ṣāliḥīn'.

Lẹ̀yìn ìgbà náà, mo rò pé kí n tú tira yìí àti àwọ̀n tira tó jọ ọ — pàápàá jùlọ nígbà tí ó ṣe dédédé ìmọ̀ràn Alfa wa, Shaykh Abū Nāsir (kí Oluwa Ọba Adéedá bá wa sọ wọ̀n) — kí ó lè jẹ̀ ànfààní fún mi nígbà tí n bá kúrò nínú ayé yìí, àti fún àwọ̀n èyàn mi láti gbọ́ àgbọ́yẹ̀ ẹ̀sìn wọ̀n dáadáa.

Mo n béèrè lẹ̀wọ́ Oluwa Ọba Adéedá kí Ó fún mi ní ìgbésí-ayé gígùn lórí ọ̀nà rere, kí Ó pa àṣìṣe mi, ti àwọ̀n ọ̀bí mi, ti iyàwó mi, ọ̀mọ mi, ojúlùmọ mi, àti àwọ̀n Alfa mi rẹ̀. Āmīn.

Adebayo Dhikrullāh

Imāmu Moṣālāsì Ahlil Āthār

Erin Ọṣun

11/Dhul Qa‘dah/1447 (óṣe dèèdédé: Orú ọ̀jọ̀ kẹ̀dọ̀gbọ̀n, oṣù ìgbé, ọ̀dún ogún ogún ẹ̀fà — 30/4/2026)

ỌRỌ ỊTÌSÍWÁJÚ

Ọpẹ ni fún Allāhu, Ẹlédàá gbogbo ayé. Kí ikẹ àti ọlá Allāhu máa bá Ànábì Muhammad, àwọn ará ilé wọn, àwọn sàábé wọn, àti gbogbo àwọn olùmọ ẹ̀sìn pátápátá. Āmīn.

Inú mi dùn láti ka ìwé ọmọ iyá mi nínú ẹ̀sìn àselà, Abu Sahl. Ìwé yìi jẹ ọkan lára àwọn ìwé tí gbogbo Mùsùlùmí nílò, yálà ní orí-ò-jorí tàbí ní àpapọ. Ó yẹ kí wọn máa kà á nínú àwọn Moşáláşí wa gbogbo.

Mo bẹ Allāhu kí Ó jẹ kí ìwé yìi wúlò, kí Ó sì gba á gégé bí ijọsìn láti ọdọ ònkòwé rẹ, olútúmọ rẹ sí èdè Yorùbá, àti gbogbo àwọn olùkà rẹ pátápátá.

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

Shaykh Isma'il Saheed Adéwálé (Abu Mutmainnah)

Mudīr, Madrasah at-Tawheed

Oke-Irese, Ede

Osun State, Nigeria

Ọjọ 'Arafah, 1447H (26/05/2026)

Ìdúpe'

Mo dúpe' lọwọ àwọn Alfa mi gbogbo, láti orí Shaykh Abū Nāṣir, tí wọn je sáábá gbòógì fún títú iwé yìí. Lẹyìn náà, àwọn olùyèwò: Ustādh Abū Ayman Al-Asalī, Ustādh Abū Mutmainnah, àti Ustādh Adebayo Rashid.

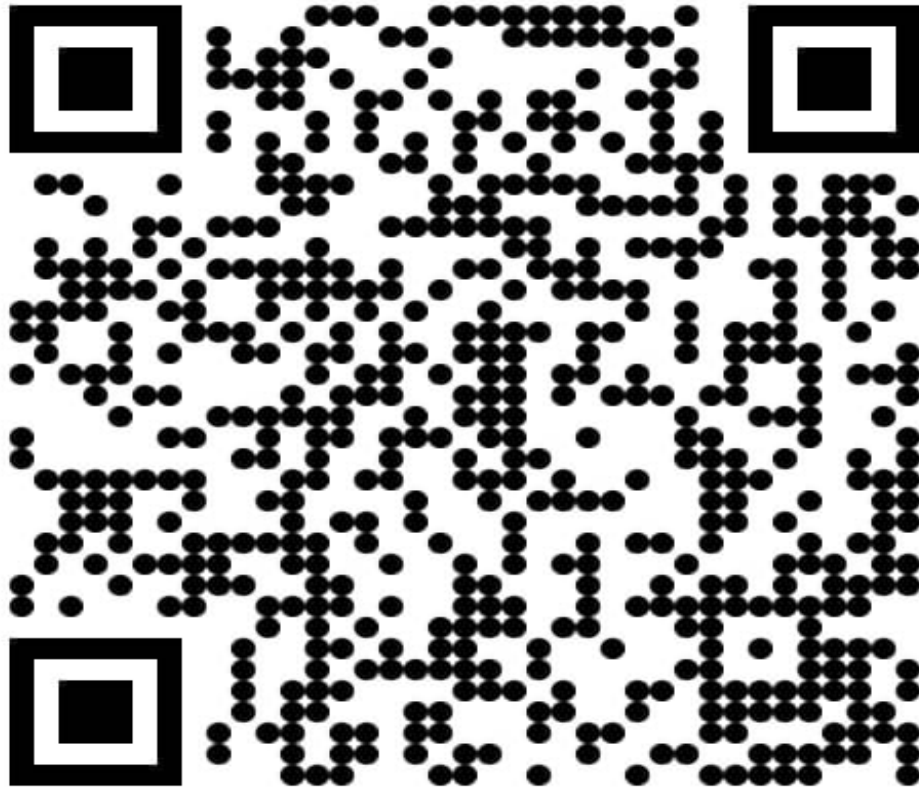
Mo tún dúpe' lọwọ ẹni tí Ọlọhun mọ tí ó ẹ alàgbàterù iwé yìí pẹlu (1.2 mílìọ̀nù) àti ẹni tí wọn ran sí mi. Kí Ọlọhun je kí a pàdé ní Alujanna láìṣe ìṣirò. Āmín.

Mo dúpe' lọwọ Opeloyeru Fatiu (Abū Anas) tí ó ẹ epo iwé yìí lófèè.

Ní ìkẹhìn, mo dúpe' lọwọ iyàwó mi àti àwọn ọmọ mi fún sùúrù wọn pẹ́lú mi.

Kí Ọlọhun ẹ̀sàn gbogbo wa ní ẹsan olóore. Āmīn

Tí o bá fẹ́ Tẹ́tí gbọ́ kíkà ìwé yìí, jòwọ́ ya àwòrán yìí

Ìtàn Ìgbésí Ayé Imāmu Abū Ja'far at-Tọ̀hāwī ni Sókí

Orúko wọn ni Ahmad ọmọ Muhammad, ọmọ Salaamah. Wọn gbájúmọ̀ pẹ̀lú orúko ọmọ wọn Ja'far, àti orúko ilú wọn Tọ̀ọ̀ ní Masare. Èyí ló fa tí wọn fi ń pe wọn ní Abū Ja'far at-Tọ̀hāwī. Wọn jẹ̀ àgbà olúmọ̀ Àdísì àti Fikiu, pàápàá jùlọ̀ lórí ilànà agbọye fikiu Imaam Abu Hanifah.

Wọn bí wọn ní ọdún 239 leyin tí Ànábì ti ẹ̀ ìrìn-àjò lọ sí Madina. Wọn kọ ẹ̀kọ̀ lọdọ̀ ọgọ̀oro àwọn olúmọ̀ tí kò dín ní ọgọ̀rún mẹ́ta.

Wọn kọ iwé ọkẹ̀ àìmọ̀yẹ̀; nínú wọn ni "*Mushkil al-Aathar*" àti "*Ma'aani al-Aathar*."

Wọn kú ní Masare ní ọdún 321.

قَالَ الْإِمَامُ أَبُو جَعْفَرٍ الطَّحَاوِيُّ رَحِمَهُ اللَّهُ

Imāmu Abū Ja'far At-Ṭohāwī (kí Allāhu yọ̀onu sí i) wí pé:

هَذَا ذِكْرُ بَيَانِ عَقِيدَةِ أَهْلِ السُّنَّةِ وَالْجَمَاعَةِ عَلَى مَذْهَبِ فُقَهَاءِ الْمِلَّةِ
أَبِي حَنِيفَةَ النُّعْمَانَ بْنِ ثَابِتِ الْكُوفِيِّ، وَأَبِي يُوسُفَ يَعْقُوبَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ
الْأَنْصَارِيِّ، وَأَبِي عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَسَنِ الشَّيْبَانِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
أَجْمَعِينَ، وَمَا يَعْتَقِدُونَ مِنْ أُصُولِ الدِّينِ وَيَدِينُونَ بِهِ رَبُّ الْعَالَمِينَ.

Èyí ni ìtúpalè àlàyé ìgbàgbọ̀ Àhlu Sunnah Wal-Jamā'ah, tí ó telé ọ̀nà àwọ̀n onímọ̀ fikiu nínú èsìn: Abū Ḥanīfah an-Nu'mān bn Thābit al-Kūfī, Abū Yūsuf Ya'qūb bn Ibrāhīm al-Anṣārī, àti Abū 'Abdillāh Muḥammad bn al-Ḥasan al-Shaybānī — Ọ̀lọ̀hun kí ó yọ̀ ni sí gbogbo wọ̀n — àti ohun tí wọ̀n gbàgbọ̀ nínú àwọ̀n ìpìlẹ̀ èsìn, àti ohun tí wọ̀n fi n jọ̀sìn fún Olúwa àwọ̀n èdá.

نَقُولُ فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ مُعْتَقِدِينَ بِتَوْفِيقِ اللَّهِ: إِنَّ اللَّهَ وَاحِدٌ لَا شَرِيكَ لَهُ

A sọ nípa ìse Allāhu ni àso — a n ni àdìsọkàn, pelú ìrànlowọ̀ Rẹ̀ — pé: Dájúdájú Allāhu jẹ́ Ọkan, kò sí orogún fún-Un (nibi ijọ̀sìn).

وَلَا شَيْءَ مِثْلَهُ

Kò sí ohunkóhun tó dọgba Rẹ̀, tàbí tí ó jọ Ọ.¹

وَلَا شَيْءَ يُعْجِزُهُ

Kò sí ohunkóhun tó lè fi sínú àilàgbára, tàbí tó lè bọ̀lowọ̀ agbára Rẹ̀. Tabi tó lè kó agara bá A.

وَلَا إِلَهَ غَيْرُهُ

Kò sí ọlohun mìíràn tí ó tọ sí jọ̀sìn yàtọ̀ Sí I.

قَدِيمٌ بَلَا ابْتِدَاءٍ

Ó wà láti ìgbà àtijọ̀ tí kò ní ìbẹ̀rẹ̀ kankan.

دَائِمٌ بَلَا انْتِهَاءٍ

Ó máa wà gbére, laini ìkẹ̀hìn.

¹ Èyí jẹ́ ki a mọ̀ wípé, kòsí nkán kàn tótó fi ijọ̀sin fún àyàfi Òhun nikan torí kosi Oba bí í Rẹ̀. Ronú sí í; ẹ̀ igi ni tàbí ọ̀pẹ̀? Omi ni tàbí irin? Èyàn ni tàbí ẹ̀bọ̀ra? Èdá ninu awọ̀n iṣẹ̀ Olúwa Ọba Adeṣedá ni wọ̀n jẹ́!

لَا يَفْنَى وَلَا يَبِيدُ

Kò ní parun, kò sì ní şègbé.

وَلَا يَكُونُ إِلَّا مَا يُرِيدُ

Ohunkóhun kan koni şele àfi ohun tí Ó fẹ́ kí ó şele.

لَا تَبْلُغُهُ الْأَوْهَامُ، وَلَا تُدْرِكُهُ الْأَفْهَامُ

Ìrònú èniyàn kò ro bi O şe ri, òye èniyàn kò sì lè mọ An gangan.

وَلَا يُشْبِهُهُ الْأَنَامُ

Kò jọ ẹ́dá kankan.

حَيٌّ لَا يَمُوتُ، قَيُّومٌ لَا يَنَامُ

Alààyè tí kò ní kú, Alámòjúútó-ẹ́dá tí kii í sùn.

خَالِقٌ بِلَا حَاجَةٍ

Ó dá ohun gbogbo láìní bùkátà sì.

رَازِقٌ بِلَا مُؤْنَةٍ

Ó pèsè àwọn ohun ije àti ìmu fún ẹ́dá Rẹ̀ láìní ìşòro tàbí ìrẹ̀wẹ̀sì.

مُيْتٌ بِلَا مَخَافَةٍ

Ó pa ẹ̀dá láìní ìbẹ̀rù tàbí ẹ̀rù kankan.

بَاعِثٌ بِلَا مَشَقَّةٍ

Ó máa jí àwọn òkú dide ní Ojọ̀ Àjínde láìsí ìṣòro tàbí ààrẹ̀ kankan.

مَا زَالَ بِصِفَاتِهِ قَدِيمًا قَبْلَ خَلْقِهِ، لَمْ يَزِدْ بِكُونِهِمْ شَيْئًا لَمْ يَكُنْ قَبْلَهُمْ
مِنْ صِفَتِهِ، وَكَمَا كَانَ بِصِفَاتِهِ أَزَلِيًّا كَذَلِكَ لَا يَزَالُ عَلَيْهَا أَبَدِيًّا

Ó ti wà pẹ̀lú àwọn Ìròyìn Rẹ̀ láti àìní ìbẹ̀rẹ̀ ẹ̀dá. Ìwàláàyè àwọn ẹ̀dá kò ẹ̀fikún ohunkóhun sí àwọn Ìròyìn Rẹ̀. Gẹ́gẹ́ bí Ó ẹ̀ jẹ́ ẹ̀ni tí ó ní àwọn Ìròyìn náà láti ayérayé, bẹ̀ẹ̀ náà ni Yóò máa wà pẹ̀lú wọn láéláé.

لَيْسَ بَعْدَ خَلْقِ الْخَلْقِ اسْتِفَادَ اسْمَ الْخَالِقِ، وَلَا بِإِحْدَاثِ الْبَرِيَّةِ اسْتِفَادَ
اسْمَ الْبَارِيِّ

Kì í ẹ̀ lẹ̀yìn tí Ó dá àwọn ẹ̀dá ni Ó ẹ̀ṣẹ̀ di Elẹ̀dàá; bẹ̀ẹ̀ náà kì í ẹ̀ nípasẹ̀ mí mú àwọn ẹ̀dá wà sí ayé ni Ó ẹ̀ṣẹ̀ di Olùpilé-ẹ̀dá.

لَهُ مَعْنَى الرَّبُوبِيَّةِ وَلَا مَرْبُوبَ، وَمَعْنَى الْخَالِقِ وَلَا مَخْلُوقَ

Ó ní ìtumọ̀ Olùpèsè, lài sí ẹnikẹni tí óun pèsè fún;
Ó sì ní ìtumọ̀ Èlédàá, lài sí ẹdà kankan.

كَمَا أَنَّهُ مُحْيِي الْمَوْتَى بَعْدَمَا أَحْيَا، اسْتَحَقَّ هَذَا الْإِسْمَ قَبْلَ إِحْيَائِهِمْ
كَذَلِكَ اسْتَحَقَّ اسْمَ الْخَالِقِ قَبْلَ إِنْشَائِهِمْ

Géḡé bí Ó ṣe jẹ Ẹni tí n jí àwọn òkú dide — Ó ti jẹ
orúkọ yìí kí Ó tó jí wọn dide — bẹ̀ nàà ni Ó ti jẹ
orúkọ Al-Khāliq (Èlédàá) kí Ó tó dá wọn.

ذَلِكَ بِأَنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَكُلُّ شَيْءٍ إِلَيْهِ فَقِيرٌ، وَكُلُّ أَمْرٍ عَلَيْهِ
يَسِيرٌ، لَا يَحْتَاجُ إِلَى شَيْءٍ، لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

Èyí jẹ nítorí pé Ó ní agbára lóri ohun gbogbo,
gbogbo nkan sì jẹ aláìní sí I, gbogbo àlámọ̀rì sì
rọ̀rùn fún Un, kò sì nílò ohunkóhun; kò sì sí
ohunkóhun tó dà bí Rẹ̀. Òun ni Ẹni tí n gbọ̀, Ẹni tí
n rí.

خَلَقَ الْخَلْقَ بِعِلْمِهِ

Ó dá ẹdà pẹ̀lú ìmọ̀ Rẹ̀

وَقَدَّرَ لَهُمْ أَقْدَارًا

Ó sì ti şètò kádàrá fún wọn

وَضَرَبَ لَهُمْ آجَالًا

Ó sì ti dá àkókò ìsẹ̀mí fún wọn.

لَمْ يَخَفَ عَلَيْهِ شَيْءٌ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَهُمْ

kò sí ohunkóhun tó pamọ́ fún Un kí Ó tó dá wọn

وَعَلِمَ مَا هُمْ عَامِلُونَ قَبْلَ أَنْ يَخْلُقَهُمْ

Ó sì ti mọ́ ohun tí wọn yóò şe kí Ó tó dá wọn.

وَأَمَرَهُمْ بِطَاعَتِهِ، وَنَهَاَهُمْ عَنِ مَعْصِيَتِهِ

Ó pàşẹ́ fún wọn láti tẹ̀ lé E, Ó sì kọ́ àìgbọ̀ràn fún wọn

وَكُلُّ شَيْءٍ يَجْرِي بِتَقْدِيرِهِ وَمَشِيئَتِهِ، وَمَشِيئَتُهُ تَنْفُذُ لَا مَشِيئَةَ لِلْعِبَادِ إِلَّا
مَا شَاءَ لَهُمْ فَمَا شَاءَ لَهُمْ كَانَ، وَمَا لَمْ يَشَأْ لَمْ يَكُنْ

Gbogbo ohun ti n şeşẹ̀ peşú ipinnu Re` àti bóti Fe. Bóti fe sí máa n şe, kò sí sí ife kankan fún àwọn eđá ayafi ohun tí Ó bá fe fún wọn. Ohun tí Ó bá fe ni yóò şeşẹ̀, ohun tí kò bá fe kì yóò şeşẹ̀.

يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ، وَيَعْصِمُ وَيُعَافِي فَضْلًا، وَيُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ، وَيَخْذُلُ وَيَبْتَلِي
عَدْلًا

Ó n tọ ẹni tí Ó bá fẹ sí ọ̀nà tí tọ, Ó sì n dáàbò bọ ó,
Ó sì n jẹ kó kúrò nínú gbogbo ìṣìnà nípasẹ̀ oore Rẹ.
Ó sì n mú ẹni tí Ó bá fẹ ṣìnà, Ó sì n kọ ọ sílẹ, Ó sì n
dán an wò gẹgẹ bí ìdájọ̀ òdodo Rẹ.

وَكُلُّهُمْ يَتَقَلَّبُونَ فِي مَشِيَّتِهِ بَيْنَ فَضْلِهِ وَعَدْلِهِ

Gbogbo wọ̀n n rìn láàrín oore-ọ̀fẹ̀ Rẹ̀ àti ìdájọ̀
òdodo Rẹ̀.

وَهُوَ مُتَعَالٍ عَنِ الْأَضْدَادِ وَالْأَنْدَادِ

Ó sì ga jù kí O ní ẹni tó dọgba Rẹ, ati àtakò Rẹ lo.

لَا رَادَّ لِقَضَائِهِ، وَلَا مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ، وَلَا غَالِبَ لِأَمْرِهِ

Kò sí ẹni tó lè ṣe àtakò sí ìpìnnu Rẹ, kò sí ẹni tó lè
fagilee ìdájọ̀ Rẹ, kò sì sí ẹni tó lè bori àṣe Rẹ.

أَمَّا بِذَلِكَ كُلِّهِ، وَأَيُّقِنَّا أَنَّ كُلًّا مِنْ عِنْدِهِ

A gbàgbọ̀ nínú gbogbo èyí, ó dáwa lójú pé gbogbo
nkan wá láti ọ̀dọ̀ Rẹ.

وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ الْمُصْطَفَى، وَنَبِيُّهُ الْمُجْتَبَى، وَرَسُولُهُ الْمُرْتَضَى

A sì gbàgbọ́ pé Muḥammad (ki ike Allāhu máa bá) jẹ ẹrú Rẹ tí Ó yàn, Ànábì Rẹ tí Ó sàlẹ̀sà, àti òjìṣẹ́ Rẹ tí Ó yọ̀ònu sí.

وَأَنَّهُ خَاتَمُ الْأَنْبِيَاءِ، وَإِمَامُ الْأَتْقِيَاءِ، وَسَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ، وَحَبِيبُ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Ó sì jẹ̀ ìkẹ̀hìn àwọn Ànábì, Imāmu àwọn oluberu (Ọlọ̀hun), olóri àwọn òjìṣẹ́, àti ọ̀rẹ́ àyò Olúwa àwọn ẹ̀dá.

وَكُلُّ دَعْوَى النَّبُوَّةِ بَعْدَهُ فُغْيٌ وَهَوَى

Gbogbo àpẹ̀mọ̀ra Ànábì leḥìn rẹ̀ jẹ̀ ìṣìnà àti ifẹ́ inu lásán.

وَهُوَ الْمَبْعُوثُ إِلَى عَامَّةِ الْجِنِّ وَكَافَّةِ الْوَرَى بِالْحَقِّ وَالْهُدَى، وَبِالنُّورِ وَالضِّيَاءِ

Óhun ni ẹ̀ni tí Allāhu rán sí gbogbo alujannu àti gbogbo ẹ̀nìyàn pẹ̀lú ọ̀títọ́ àti ìtọ̀nìṣọ̀nà, pẹ̀lú ìmọ̀lẹ́ àti ìtànṣán.

وَأَنَّ الْقُرْآنَ كَلَامُ اللَّهِ، مِنْهُ بَدَأَ بِلَا كَيْفِيَّةٍ قَوْلًا، وَأَنْزَلَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَحِيًّا
وَصَدَّقَهُ الْمُؤْمِنُونَ عَلَى ذَلِكَ حَقًّا، وَأَيَّقِنُوا أَنَّهُ كَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى
بِالْحَقِيقَةِ، لَيْسَ بِمَخْلُوقٍ كَكَلَامِ الْبَرِيَّةِ

Dájúdájú, Àlùkúráni Ọ̀rọ̀ Allāhu ni. Látòdọ̀ Rẹ̀ ni
Ó ti bẹ̀rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ọ̀rọ̀, láìbẹ̀èrè bí ó ẹ̀ rí. Ó sì sọ ọ̀
kalẹ̀ fún Ọ̀jíşẹ̀ Rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí ìmísí. Àwọn onígbàgbọ̀
sì jẹ̀rìí rẹ̀ gẹ̀gẹ̀ bí òtító̀, wọn sì mọ̀ dájú pé lóòtọ̀ Ọ̀rọ̀
Allāhu ni í ẹ̀, kì í ẹ̀ ẹ̀dá bí ọ̀rọ̀ àwọn ẹ̀dá.

فَمَنْ سَمِعَهُ فَرَعَمَ أَنَّهُ كَلَامُ الْبَشَرِ فَقَدْ كَفَرَ، وَقَدْ ذَمَّهُ اللَّهُ وَعَابَهُ وَأَوْعَدَهُ
بِسَقَرٍ، حَيْثُ قَالَ تَعَالَى: سَأُصْلِيهِ سَقَرَ

Ẹ̀nikẹ̀ni tó bá gbọ̀ tí ó n sọ pé ó jẹ ọ̀rọ̀ ènìyàn ti ẹ̀
àìní igbagbọ̀; Allāhu ti dá a lẹ̀bi, Ó sì fi abùkù kàn-
án, Ó sì ẹ̀ àdéhùn fún un pẹ̀lú iná Sakọ̀r, níbí tí Ó
ti sọ pé: 'Èmi yóò fi sínú iná Sakọ̀r. (Sūratu al-
Muddaththir (74:26).

فَلَمَّا أُوْعِدَ اللَّهُ بِسَقَرٍ لِمَنْ قَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ عَلِمْنَا وَأَيَّقِنَا أَنَّهُ
قَوْلُ خَالِقِ الْبَشَرِ وَلَا يُشْبَهُ قَوْلَ الْبَشَرِ

Nígbà tí Allāhu Ẹ̀ àdéhùn iná Sakọ̀r fún ẹ̀ni tó sọ pé: 'Eyí kì í Ẹ̀ àyàfi ọ̀rọ̀ ẹ̀nìyàn'. A a mọ̀ dájú pé ó jẹ̀ ọ̀rọ̀ Ẹ̀lédàá ẹ̀nìyàn, kò sì jọ ọ̀rọ̀ ẹ̀nìyàn rárá.

وَمَنْ وَصَفَ اللَّهَ بِمَعْنَىٰ مِنْ مَعَانِي الْبَشَرِ فَقَدْ كَفَرَ، فَمَنْ أَبْصَرَ هَذَا اعْتَبَرَ
وَعَنْ مِثْلِ قَوْلِ الْكُفَّارِ انْزَجَرَ، وَعَلِمَ أَنَّهُ بِصِفَاتِهِ لَيْسَ كَالْبَشَرِ

Ẹ̀nikẹ̀ni tó bá Ẹ̀apẹ̀júwe Allāhu pẹ̀lú ìtumọ̀ kan nínú àwọn ìròyìn ẹ̀nìyàn ti Ẹ̀ àiní igbagbọ̀; ẹ̀ni tó bá mọ̀ ẹ̀yí yìi o ronú jinlẹ̀, yio ó sì yera fún ohun tó jọ ọ̀rọ̀ àwọn aláìgbàgbọ̀. Yio simo wípé àwọn ìròyìn rẹ̀ kò dàbí tí ẹ̀dá.

وَالرُّؤْيَةُ حَقٌّ لِأَهْلِ الْجَنَّةِ بغيرِ إِحَاطَةٍ وَلَا كَيْفِيَّةٍ، كَمَا نَطَقَ بِهِ كِتَابُ
رَبِّنَا وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ

Rírí Allāhu jẹ̀ ootọ̀ fún àwọn ará Alujanna láì ri tàn àti láì ní bí o ti Ẹ̀, gẹ̀gẹ̀ bí Ìwé Olúwa wa ti sọ pé: Àwọn ojú kan ní ojọ̀ yẹn yóò tutù (fún ìdùnnú). Olúwa wọn ni wọn yóò máa wò. — Sūratu al-Qiyāmah (75:22–23).

وَتَفْسِيرُهُ عَلَى مَا أَرَادَهُ اللَّهُ تَعَالَى وَعَلِمَهُ، وَكُلُّ مَا جَاءَ فِي ذَلِكَ مِنْ
الْحَدِيثِ الصَّحِيحِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَهُوَ كَمَا قَالَ، وَمَعْنَاهُ عَلَى مَا أَرَادَ

Ìtumọ̀ rẹ̀ jẹ́ ohun tí Allāhu gba lérò àti ohun tí Ó
mọ̀; gbogbo ègbàwá tó wà nípa wọn láti ọdọ ọ̀jísẹ̀
Oluwa (kí ìkẹ̀ Ọlọ̀hun máa ba) nínú àwọn àlámọ̀rí
yìí jẹ́ bí ó ẹ̀ sọ ọ̀, ìtumọ̀ rẹ̀ sì jẹ́ ohun tí ó gba lérò.

لَا نَدْخُلُ فِي ذَلِكَ مُتَأَوِّلِينَ بِأَرَائِنَا، وَلَا مُتَوَهِّمِينَ بِأَهْوَائِنَا، فَإِنَّهُ مَا سَلِمَ فِي
دِينِهِ إِلَّا مَنْ سَلَّمَ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَلِرَسُولِهِ ﷺ، وَرَدَّ عِلْمَ مَا اشْتَبَهَ
عَلَيْهِ إِلَى عَالِمِهِ.

A kò wọ inú àlámọ̀rí yìí pẹ̀lú àwọn èrò ara wa, bẹ̀c
ni pẹ̀lú ifẹ̀kúfẹ̀ wa; nítorí kò sí ẹnì tó yè nínú ẹ̀sìn
rẹ̀ àfi ẹnì tó fi ara rẹ̀ sílẹ̀ fún Allāhu àti ọ̀jísẹ̀ Rẹ̀ (kí
ìkẹ̀ Ọlọ̀hun máa ba), tí ó sì fi ìmọ̀ tí ó ru l’ọ̀ju tì sí
ọ̀dọ̀ ẹnìtí o ní ìmọ̀ Rẹ̀ julọ̀.

وَلَا تَثْبُتُ قَدَمُ الْإِسْلَامِ إِلَّا عَلَى ظَهْرِ التَّسْلِيمِ وَالِاسْتِسْلَامِ

Ìgbàgbọ̀ nínú ẹ̀sìn Ìslāmu ẹ̀nìyàn kò lè dúró ẹ̀sìn
àyàfi lórí gbígbàfún àti ìjuwọ̀ jusè sílẹ̀ (fún Ọlọ̀hun)

فَمَنْ رَامَ عِلْمَ مَا حُظِرَ عَنْهُ عِلْمُهُ، وَلَمْ يَقْنَعْ بِالتَّسْلِيمِ فَهَمُّهُ، حَجَبَهُ مَرَامُهُ
عَنْ خَالِصِ التَّوْحِيدِ، وَصَافِي الْمَعْرِفَةِ، وَصَحِيحِ الْإِيمَانِ.

Enikéni tí ó bá fẹ̀ mọ ohun tí a kọ̀ ìmọ̀ rẹ̀ fún un, tí òye rẹ̀ kò sì tẹ̀lọrun pẹ̀lú ìgbà fún Ọlọhun, ìfẹ̀ rẹ̀ náà yóò dí i lẹ̀wọ̀ kúrò nínú Tawhīd² mímọ̀, ìmọ̀ mímọ̀ kedere, àti ìgbàgbọ̀ tòótọ̀.

فَيَتَذَنَّبُ بَيْنَ الْكُفْرِ وَالْإِيمَانِ، وَالتَّصَدِيقِ وَالتَّكْذِيبِ، وَالْإِقْرَارِ
وَالْإِنْكَارِ، مُوسُوسًا تَائِهًا، شَاكًّا زَائِعًا، لَا مُؤْمِنًا مُصَدِّقًا، وَلَا جَاهِدًا
مُكْذِبًا

Bẹ̀ ni yóò máa yí bírí láàárín aini igbagbo àti ìgbàgbọ̀, gbigba l'ododo àti pipe ni irọ, ifirinle àti àtakò ẹnítí ẹ̀sù n fi ọkàn rẹ̀ ẹ̀rẹ́ tí ó sì n rìn làimọ̀ ọ̀nà, tí ó ní iyèméjì, tí ọkàn rẹ̀ sì yípadà kúrò nínú ọ̀títọ̀, kò jẹ́ onígbàgbọ̀ tó n jẹ̀rìísí, bẹ̀ ni kò jẹ́ aláìgbàgbọ̀ tó n kọ̀ ọ̀.

² Tawhīd túmọ̀ sí ị̀se Ọlọhun Allāhu ní àso.

وَلَا يَصِحُّ الْإِيمَانُ بِالرُّؤْيَةِ لِأَهْلِ دَارِ السَّلَامِ مَنْ اعْتَبَرَهَا مِنْهُمْ بِوَهْمٍ، أَوْ تَأْوَلَهَا بِفَهْمٍ، إِذْ كَانَ تَأْوِيلُ الرُّؤْيَةِ - وَتَأْوِيلُ كُلِّ مَعْنَى يُضَافُ إِلَى الرُّبُوبِيَّةِ - بَتْرِكِ التَّأْوِيلِ، وَلُزُومِ التَّسْلِيمِ، وَعَلَيْهِ دِينُ الْمُسْلِمِينَ.

Ɣ̀gb̀gb̀o nínú rírí Ọ̀ḷoḥun fún àwọ̀n ọ̀mọ̀ Aljanna kò tọ́ fún ẹ̀nikẹ̀ni nínú wọ̀n tí ó bá kàákún ìró ọ̀kàn, tàbí tí ó bá túmọ̀ rẹ̀ pẹ̀lú òye tire. Nítorí ọ̀nà tó tọ́ láti tú rírí Ọ̀ḷoḥun — àti gbogbo àwọ̀n ohun tí wọ̀n so mọ́ ì jẹ-Ọ̀bá Ọ̀ḷoḥun — ni láti jáwọ́ nínú síso ìtumọ̀ òdì, kí a sì dúró ẹ̀sin sọ́rí gbígbà pátápátá. Èyí ni ẹ̀sìn àwọ̀n Mùsùlùmí dúró lé lóri.

وَمَنْ لَمْ يَتَوَقَّ النَّفْيَ وَالتَّشْبِيهَ زَلَّ وَلَمْ يُصِبِ التَّنْزِيهَ

Ẹ̀nikẹ̀ni tí kò sọ́ra kúrò nínú ìkọ̀ (àìrí Ọ̀ḷoḥun) àti fífi Ọ̀ḷoḥun jọ ẹ̀dá, ti ẹ̀nà, kò sì ẹ̀ deede mímọ̀ Ọ̀ḷoḥun kúrò nibi àfiwé tàbí afijọ.

فَإِنَّ رَبَّنَا جَلَّ وَعَلَا مَوْصُوفٌ بِصِفَاتِ الْوَحْدَانِيَّةِ، مَنَعُوتٌ بِنُعُوتِ الْفَرْدَانِيَّةِ، لَيْسَ فِي مَعْنَاهُ أَحَدٌ مِنَ الْبَرِيَّةِ.

Dájúdájú Olúwa wa — Ẹ̀ni tó ní Olá tó ga — ni a ẹ̀ ìròyìn rẹ̀ pẹ̀lú àwọ̀n ìròyìn jíjẹ ọ̀kàn soṣo, a sì tún

ṣàpèjúwe Rẹ̀ pẹ̀lú àpèjúwe àdánikanse. Kò sí nínú èdà tó bá A dọ̀gba.

وَتَعَالَىٰ عَنِ الْحُدُودِ وَالْغَايَاتِ، وَالْأَرْكَانِ وَالْأَعْضَاءِ وَالْأَدْوَاتِ، لَا تَحْوِيهِ
الْجِهَاتُ السِّتُّ كَسَائِرِ الْمُتَبَدَّعَاتِ

Ó ga ju gbogbo ààlà àti àwọn òpin lọ, ju àwọn igun,³ èyà ara àti ohun èlò (bí ti awọn èdà) lọ. Àwọn ihà mẹfà kò lè yí i ká bí gbogbo àwọn èdà yòókù.

وَالْمِعْرَاجُ حَقٌّ، وَقَدْ أُسْرِيَ بِالنَّبِيِّ ﷺ وَعُرِجَ بِشَخْصِهِ فِي الْيَقْظَةِ إِلَى
السَّمَاءِ، ثُمَّ إِلَىٰ حَيْثُ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الْعُلَىٰ، وَأَكْرَمَهُ اللَّهُ بِمَا شَاءَ، وَأَوْحَىٰ
إِلَيْهِ مَا أَوْحَىٰ، مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ

Al-Mi‘rāj⁴ jẹ̀ òtító. Wọn mú Ànábì (ki ike Allāhu máa bá) lọ sí ìrìnàjò alẹ́, a sì gbé e gòkè pẹ̀lú ara rẹ̀

³ Ihà mẹfà ni gbogbo àwọn ìtòsónà àyè tí a mọ̀ sí:

- Òkè, Isàlẹ̀, Ọ̀tún, Òsì, Iwájú, àti Èyìn

Àwọn ihà mẹfà kò lè yí i ká tùmọ̀ sí pé Ọ̀lòhun kò wà lábẹ̀ àyè tàbí ayé kò rọ̀ kiri ka A.

⁴ Al-Mi‘rāj nínú èdè tùmọ̀ sí ìrìn alẹ́. Ní ẹ̀kúnréré, ó tùmọ̀ sí ìrìnàjò tí Malaika Jibrīl mú Ànábì (kí iké Ọ̀lòhun máa ba)rìn ní alẹ́, nípasẹ̀ àṣẹ Ọ̀lòhun, láti Makkah sí Masjid Alksọ ní

ní fètetè sí sánmàn. Lẹ̀yìn nàà sí ibikíbi tí Allāhu bá fẹ́ nínú òkè. Allāhu bu ọ́lá fún un pẹ̀lú ohun tí Ó fẹ́, Ó sì fi ìfihàn ránṣẹ́ sí i gẹ́gẹ́ bí Ó ẹ́ fẹ́. Ọkàn (Ànábì) kò parọ́ ohun t'ó rí.

فَصَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى

Allāhu kí ó máa fi ìkẹ́ àti àlàáfíà fún (Ànábì) ni ayé àti ní oṣo ikehin.

وَالْحَوْضُ الَّذِي أَكْرَمَهُ اللهُ تَعَالَى بِهِ غِيَاثًا لِأُمَّتِهِ حَقٌّ

(Ìgbàgbọ pé) Al-Hawḍ, adágún omi tí Allāhu Ọba Gíga fi ẹ́ ọ́lá fún Ànábì gẹ́gẹ́ bí àrànse fún àwọn ìṣo rẹ́, jẹ́ òtító.

وَالشَّفَاعَةُ الَّتِي ادَّخَرَهَا لَهُمْ حَقٌّ، كَمَا رُوِيَ فِي الْأَخْبَارِ

Àti — ìsìpẹ́ — tí ó ti pa lésè fún wọn jẹ́ òtító, gẹ́gẹ́ bí wón ti gba a wa nínú àwọn ègbàwá láti ọ̀dọ̀ Ànábì.

Jerusalemu, lẹ̀yìn nàà sí sánma ni orí ìbaaka. Ìrìnàjò yìi wáyé ní ọ̀dún kọkànlá tàbí kejìlá lẹ̀yìn tí Ọlọhun sọ Muhammad kí) (ìkẹ́ Ọlọhun máa badi ànábì.

وَالْمِيثَاقُ الَّذِي أَخَذَهُ اللَّهُ تَعَالَى مِنْ آدَمَ وَذُرِّيَّتِهِ حَقًّا

Àti àdéhùn tí Allāhu gbé pẹ̀lú Ādam àti àwọn ọmọ rẹ̀ jẹ̀ ọ̀tító.

وَقَدْ عَلِمَ اللَّهُ تَعَالَى فِيمَا لَمْ يَزَلْ عَدَدَ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ، وَعَدَدَ مَنْ يَدْخُلُ النَّارَ جُمْلَةً وَاحِدَةً، فَلَا يُزَادُ فِي ذَلِكَ الْعَدَدِ وَلَا يُنْقَصُ مِنْهُ

Allāhu ti mọ̀ tẹ̀lẹ̀-tẹ̀lẹ̀ (lati ìgbà àìní ìbẹ̀rẹ̀) iye àwọn tí yóò wọ Alujanna, àti iye àwọn tí yóò wọ Iná — gbogbo wọn papọ̀ ní ìgbà kan soṣo; iye ọ̀nka yìi kò lè pọ̀ sí i, bẹ̀ ni kò lè dín kù.

وَكَذَلِكَ أَفْعَاهُمْ فِيمَا عَلِمَ مِنْهُمْ أَنْ يَفْعَلُوهُ

Bẹ̀ nàà ni àwọn iṣẹ̀ wọn rí, gégé bí Allāhu ti mọ̀ nípa wọn pé wọn yóò ṣe wọn;

وَكُلُّ مَيْسَرٍ لِمَا خُلِقَ لَهُ

A sì mú kí ohun tí a dá olúkúlùkù fún rọ̀rùn fún un;

وَالْأَعْمَالُ بِاخْتَوَاتِيمِ

Ìgbèhìn ni a fi ń wo àwọn iṣẹ̀;

وَالسَّعِيدُ مَنْ سَعِدَ بِقَضَاءِ اللَّهِ، وَالشَّقِيُّ مَنْ شَقِيَ بِقَضَاءِ اللَّهِ

Aláyò ni ẹnì tí ó di aláyò nípasẹ̀ ìpinnu Allāhu, ẹnì ibi sì ni ẹnì tí ó di ẹnì ibi nípasẹ̀ ìpinnu Allāhu.

وَأَصْلُ الْقَدْرِ سِرُّ اللَّهِ تَعَالَى فِي خَلْقِهِ، لَمْ يَطَّلِعْ عَلَى ذَلِكَ مَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَلَا نَبِيٌّ مُرْسَلٌ

Ìpìlẹ̀ kádàrá jẹ́ àṣírí Allāhu Ọba Gíga nipa àwọn èdá Rẹ; kò sí Mala'ikah alá súnmọ́ Rẹ̀ tàbí Ànábì tí o rán tí ó mọ́ nipa àṣírí nàà.

وَالتَّعَمُّقُ وَالنَّظْرُ فِي ذَلِكَ ذَرِيعَةُ الْخُذْلَانِ، وَسَلَّمَ الْحَرَمَانِ، وَدَرَجَةُ الطُّغْيَانِ، فَالْحَذَرُ كُلُّ الْحَذَرِ مِنْ ذَلِكَ نَظْرًا وَفِكْرًا وَوَسْوَسَةً

Àtipé ìrònú jinlẹ̀ ati ṣiṣe àgbéyẹ̀wò kádàrá jẹ́ ọ̀nà ìkùnà, àtẹ̀gùn sí ìdènà, àti ìpele ìkojá ààlà. Nítorí nàà, ẹ́ máa ṣọ́ra gidigidi kùrò nínú rẹ̀ nípa ìwádìí, ìrònú, àti àwọn ìmísí sètánì.

فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَوَى عِلْمَ الْقَدْرِ عَنْ أَنْامِهِ، وَنَهَاهُمْ عَنْ مَرَامِهِ، كَمَا قَالَ تَعَالَى: لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

Dájúdájú Allāhu fi ìmọ̀ kádàrá pamo fún àwọn èdá Rẹ̀, Ó sì fòfin de wọn kúrò nínú wíwà rẹ̀, gégé bí Ó ti sọ pé: Wọn kò ní bi (Allāhu) ní ìbéèrè nípa nńkan tí Ó n ẹ̀. Àwọn ni wọn máa bi ní ìbéèrè (nípa iṣẹ́ ọwọ́ wọn).’ — Sūratu al-Anbiyā’ (21:23).

فَمَنْ سَأَلَ: لِمَ فَعَلَ؟ فَقَدْ رَدَّ حُكْمَ الْكِتَابِ، وَمَنْ رَدَّ حُكْمَ الْكِتَابِ
كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ

Enikéni tó bá béèrè pé: 'Kíni ìdí tí Ó fi ẹ̀?' — ó ti kọ̀ ìdájọ́ Ìwé (tí Ọlọ̀hun kọ̀ kádàrá sí); enikéni tó bá kọ̀ ìdájọ́ Ìwé ti wà nínú àwọn aláìgbàgbọ́.

وَنُومِنُ بِاللَّوْحِ وَالْقَلَمِ، وَجَمِيعِ مَا فِيهِ قَدْ رُقِمَ

A gbàgbọ́ nínú wàláà, àti gègè, àti gbogbo ohun tí wọn kọ̀ sínú rẹ̀.

وَلَوْ اجْتَمَعَ الْخَلْقُ كُلُّهُمْ عَلَى شَيْءٍ كَتَبَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِيهِ أَنَّهُ كَائِنٌ لِيَجْعَلُوهُ
غَيْرَ كَائِنٍ لَمْ يَقْدِرُوا عَلَيْهِ، وَلَوْ اجْتَمَعُوا كُلُّهُمْ عَلَى شَيْءٍ لَمْ يَكْتُبَهُ اللَّهُ
تَعَالَى فِيهِ لِيَجْعَلُوهُ كَائِنًا لَمْ يَقْدِرُوا عَلَيْهِ.

Bí gbogbo èdá bá kójo láti ẹ̀ nkan tí Allāhu kọ̀ sínú rẹ̀ pé yóò ẹ̀lẹ̀ kí ó má ẹ̀lẹ̀ — wọn kò lè ní agbára

rẹ; bí wọn bá sì papọ̀ láti ẹ nkan tí Allāhu kò kọ sínú rẹ́ kí ó ẹ̀lẹ̀ — wọn kò ní agbára rẹ̀.

جَفَّ الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

Gege ti gbẹ pẹ̀lú ohun gbogbo tí yòò ẹ̀lẹ̀ tí tí di oḱọ̀ Àjínde.

وَمَا أَخْطَأَ الْعَبْدَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَهُ، وَمَا أَصَابَهُ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَهُ

Ohun tí kò ẹ̀lẹ̀ sí ẹ̀rú kò jẹ́ pé yìò ẹ̀lẹ̀ si (ninu akọ̀sile Ọ̀lọ̀hun); ohun tí ó ẹ̀lẹ̀ sí, ko sìimu.

وَعَلَى الْعَبْدِ أَنْ يَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ قَدْ سَبَقَ عِلْمُهُ فِي كُلِّ كَائِنٍ مِنْ خَلْقِهِ
فَقَدَّرَ ذَلِكَ تَقْدِيرًا مُحْكَمًا مُبْرَمًا، لَيْسَ فِيهِ نَاقِضٌ وَلَا مُعَقِّبٌ، وَلَا مُزِيلٌ
وَلَا مُغَيِّرٌ، وَلَا مُحَوِّلٌ وَلَا مُبَدِّلٌ

Ó jẹ́ dandan fún ẹ̀rú láti mọ̀ pé ìmọ̀ Allāhu ti ẹ́ájú nípa gbogbo ohun tó máa ẹ̀lẹ̀ sí àwọn ẹ̀dá Rẹ̀. Ó sì ti pinnu rẹ̀ pẹ̀lú ìpinnu tó pé, tó fidí múlẹ̀ gbọ̀n-in gbọ̀n-in. Kò sí ẹ̀ni tó lè fàgílee, kò sí sí atakò, kò sí sí ẹ̀ni tó lè yẹ́ ẹ́, tó lè yípadà, tàbí tó lè rọ̀pò rẹ̀.

وَهُوَ مِنْ عَقْدِ الْإِيمَانِ، وَأُصُولِ الْمَعْرِفَةِ وَالْإِيقَانِ، وَتَوْحِيدِ اللَّهِ تَعَالَى
وَرُبُوبِيَّتِهِ. كَمَا قَالَ تَعَالَى فِي كِتَابِهِ: وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ تَقْدِيرًا
وَقَالَ تَعَالَى: وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدْرًا مَقْدُورًا

Èkọ̀ yìi jẹ̀ ara ìtakókó ìgbàgbọ̀, àwọn ìpìlẹ̀ ìmọ̀ àti ìdánìlójú, àti s̄ise Allāhu l'aso nínú Ìjọba Rẹ̀. Gégé bí Allāhu ti sọ: 'Ó dá gbogbo n̄nkan. Ó sì yan òdíwọn (ìrísí, ìṣemí àti àyànmọ̀) fún un níwọn-níwọn.' — Sūratu al-Furqān (25:2). Àti pé: Àti pé àṣe Allāhu jẹ̀ àkọọlẹ̀ kan t'ó gbọdọ̀ ṣe. — Sūratu al-Aḥzāb (33:38).

وَالْعَرْشُ وَالْكُرْسِيُّ حَقٌّ، وَهُوَ مُسْتَعْنٍ عَنِ الْعَرْشِ وَمَا دُونَهُ، مُحِيطٌ بِكُلِّ
شَيْءٍ وَفَوْقَهُ، وَقَدْ أَعْجَزَ عَنِ الْإِحَاطَةِ خَلْقَهُ

Ìtẹ̀ Ọlá Ọlọhun (Aliarasi) àti Ìkẹsẹ̀sí Ọlọhun Allāhu (Al-Kursī) jẹ̀ òtító. Allāhu kò nílò Alarasi tàbí ohunkóhun tó kééré síi. Ó yí gbogbo ohun ká pẹ̀lú ìmọ̀ àti agbára Rẹ̀, Ó sì ga ju gbogbo wọn lọ. Ó sì ti jẹ̀ kí ẹ̀dá Rẹ̀ má lè dé ìmòye pátápátá nípa Rẹ̀.

وَنَقُولُ إِنَّ اللَّهَ اتَّخَذَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا، وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا

A gbà pé Allāhu mú Ibrāhīm gégé bí ọ̀rẹ́ ááyó Rẹ̀ [Khalīl], Allāhu sì bá (Ànábì) Mūsā sọ̀rọ̀ tààrà.

وَنُؤْمِنُ بِالْمَلَائِكَةِ وَالنَّبِيِّينَ، وَالْكِتَابِ الْمُنَزَّلَةِ عَلَى الْمُرْسَلِينَ، وَنَشْهَدُ أَنَّهُمْ
كَانُوا عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ.

A gbàgbọ́ nínú àwọn Mala'ikah àti àwọn Ànábì, àti àwọn Ìwé tí wọn sọ kalẹ̀ fún àwọn ọ̀jìsẹ̀; a sì jẹ̀rìísí pé wọn wà lórí ọ̀títọ́ tó hàn.

وَنُسَمِّيَ أَهْلَ قِبَلَتِنَا مُسْلِمِينَ مُؤْمِنِينَ، مَا دَامُوا بِمَا جَاءَ بِهِ النَّبِيُّ ﷺ
مُعْتَرِفِينَ، وَلَهُ بِكُلِّ مَا قَالَ وَأَخْبَرَ مُصَدِّقِينَ.

A máa pe àwọn tó n dojú kọ Qiblah wa ní Mùsùlùmí àti onígbọ̀gbọ́, níwọn ìgbà tí wọn bá gbà ohun tí Ànábì (kí iké Ọlọhun máa ba) mú wá, tí wọn sì gba gégé bí ọ̀títọ́ gbogbo ohun tí ó sọ àti ohun tí ó ròyìn

وَلَا نَخُوضُ فِي اللَّهِ، وَلَا نُمَارِي فِي دِينِ اللَّهِ

A kì í sọ̀rọ̀ nípa (orukọ ati ìròyìn) Allāhu láìní ìmọ̀, a kì í şe àríyànjìyàn nínú ẹ̀sìn Allāhu.

وَلَا تُجَادِلْ فِي الْقُرْآنِ، وَنَشْهَدُ أَنَّهُ كَلَامُ رَبِّ الْعَالَمِينَ، نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ،
فَعَلَّمَهُ سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَهُوَ كَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى،
لَا يُسَاوِيهِ شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ الْمَخْلُوقِينَ.

A kì í ẹ̀ ̀aríyànjìyàn nípa Àlùkùránì. A sì jẹ̀rìí pé
òun ni Ọ̀rọ̀ Olúwa gbogbo ẹ̀dá. Mọ̀lāika Jibrīl,
olùfọ̀kàntán l'ó sọ ọ̀ kalẹ̀, ó sì kọ ọ̀ olórí àwọn ọ̀jìsẹ̀,
Muḥammad. Ọ̀un sì ni Ọ̀rọ̀ Allāhu. Kò sí ọ̀rọ̀
kankan lára ọ̀rọ̀ àwọn ẹ̀dá tí ó lè bá a dọ̀gba.

وَلَا نَكْفُرُ أَحَدًا مِنْ أَهْلِ الْقِبْلَةِ بِذَنْبٍ، مَا لَمْ يَسْتَحِلَّهُ.

A kì í pe ẹ̀nikẹ̀ni nínú àwọn tí wọn n dojú kọ kiblāh
(láti kí irun) ní kẹ̀fẹ̀rí nítorí ẹ̀sẹ̀, àyàfi tí ó bá ka ẹ̀sẹ̀
nàà sí ohun tí ó jẹ̀ ẹ̀tọ̀ fún un.

وَنَرْجُو لِلْمُحْسِنِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْ يَغْفُوَ عَنْهُمْ، وَيُدْخِلَهُمُ الْجَنَّةَ
بِرَحْمَتِهِ، وَلَا نَأْمَنُ عَلَيْهِمْ، وَلَا نَشْهَدُ لَهُمْ بِالْجَنَّةِ.

A ní retí fún àwọn oníse-rere nínú àwọn
onígbọ̀gbọ̀ pé kí Allāhu a ẹ̀ amojukuro fún wọn,
kí Ó sì fi wọn wọ̀ sí Alujanna pẹ̀lú àánú. Şùgbọ̀n a

kì í ní ìdánilójú pátápátá nípa wọn, a kò sì jẹrìí pé dájúdájú wọn jẹ eni Alujanna.

وَنَسْتَغْفِرُ لِمُسِيئِهِمْ، وَنَخَافُ عَلَيْهِمْ، وَلَا نَقْنِطُهُمْ

A máa toṛo àforíjìn fún àwọn eḷeṣe nínú wọn, a sì máa n bẹ̀rù fún wọn, a kò sì ní mú wọn sọ̀rètí nù.

وَالْأَمْنُ وَالْإِيَّاسُ يَنْقُلَانِ عَنِ مِلَّةِ الْإِسْلَامِ، وَسَبِيلُ الْحَقِّ بَيْنَهُمَا لِأَهْلِ الْقِبْلَةِ

Ìdánilójú pátápátá (nípa àánú Allāhu) àti síso ìrètí nù (nípa àforíjìn Re) le mú ènìyàn kúrò ninu Ìslām; ọ̀nà ọ̀tító wà láàárín méjì fún àwọn ará kiblah.

وَلَا يَخْرُجُ الْعَبْدُ مِنَ الْإِيْمَانِ إِلَّا بِجُحُودٍ مَا أَدْخَلَهُ فِيهِ

Èrú kò lee jáde nínú ìgb̀gb̀o àfi pẹ̀lú kíko ohun tó gbé e wọ inú rẹ̀.

وَالْإِيْمَانُ هُوَ الْإِقْرَارُ بِاللِّسَانِ، وَالتَّصْدِيقُ بِالْجَنَانِ

Ìgb̀gb̀o ni ìjẹwọ̀ pẹ̀lú ahọ̀n, ìtẹwọ̀gbà pẹ̀lú ọ̀kàn [àti iṣe oríkèé yà ara].

وَجَمِيعُ مَا صَحَّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنَ الشَّرْعِ وَالْبَيَانِ كُلُّهُ حَقٌّ .

Gbogbo ohun tí ó fi ìdí múlè láti ọ̀dọ̀ ọ̀jìṣẹ́ Ọ̀lọ̀hun (kí ìkẹ́ Ọ̀lọ̀hun máa ba) nínú àwọn ìlànà èsìn àti ìtúpalè rẹ̀ jẹ́ ọ̀títọ́ gbogbo.

وَالْإِيمَانُ وَاحِدٌ، وَأَهْلُهُ فِي أَصْلِهِ سَوَاءٌ، وَالتَّفَاضُلُ بَيْنَهُمْ بِالْحَشِيَّةِ وَالتُّقَى،
وَمُخَالَفَةُ الْهَوَى، وَمُلَازِمَةُ الْأَوْلَى.

Ìgbàgbọ́ jẹ́ ọ̀kan ṣoṣo, àwọn onígbàgbọ́ sì dọ̀gba ní ìpilè rẹ̀. Şùgbọ̀n ìyàtọ̀ wà láàrín wọn nípa ìbẹ̀rù Ọ̀lọ̀hun, fífi ìfẹ́ inu ara ẹnì sílẹ̀, àti didúró pẹ̀lú ohun tí ó dára jù lọ.

وَالْإِيمَانُ هُوَ الْإِيمَانُ بِاللَّهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَالْقَدَرِ
خَيْرِهِ وَشَرِّهِ، وَحُلُوهِ وَمُرِّهِ، مِنَ اللَّهِ تَعَالَى.

Ímàní ni ìgbàgbọ́ nínú Allāhu, àwọn Mala'ikah Rẹ̀, àwọn ìwé Rẹ̀, àwọn ọ̀jìṣẹ́ Rẹ̀, Ọ̀jọ́ Ikeyìn, àti kádàrá—rere rẹ̀ àti búburú rẹ̀, adùn rẹ̀ àti kíkoro rẹ̀—láti ọ̀dọ̀ Allāhu Ọ̀ba ti o ga julo.

وَنَحْنُ مُؤْمِنُونَ بِذَلِكَ كُلِّهِ، لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ، وَنُصَدِّقُهُمْ كُلَّهُمْ
عَلَى مَا جَاءُوا بِهِ.

A sì jẹ onìgbàgbọ̀ nínú gbogbo èyí. A kì í yà láàrín enikéni nínú àwọn òjìṣé Rẹ̀, a sì gba gbogbo nkan tí wọn mú wá ní òdodo.

وَأَهْلُ الْكِبَائِرِ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي النَّارِ لَا يُخَلَّدُونَ، إِذَا مَاتُوا وَهُمْ مُوَحَّدُونَ، وَإِنْ لَمْ يَكُونُوا تَائِبِينَ، بَعْدَ أَنْ لَقُوا اللَّهَ عَارِفِينَ مُؤْمِنِينَ، وَهُمْ فِي مَشِيئَتِهِ وَحُكْمِهِ، إِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ وَعَفَا عَنْهُمْ بِفَضْلِهِ، كَمَا ذَكَرَ عَزَّ وَجَلَّ فِي كِتَابِهِ: ﴿وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾، وَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ فِي النَّارِ بَعْدَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُخْرِجُهُمْ مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِهِ، وَبِشَفَاعَةِ الشَّافِعِينَ مِنْ أَهْلِ طَاعَتِهِ، ثُمَّ يَبْعَثُهُمْ إِلَى جَنَّتِهِ، وَذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى تَوَلَّى أَهْلَ مَعْرِفَتِهِ، وَلَمْ يَجْعَلْهُمْ فِي الدَّارَيْنِ كَأَهْلِ نُكْرَتِهِ، الَّذِينَ خَابُوا مِنْ هِدَايَتِهِ، وَلَمْ يَنَالُوا مِنْ وِلَايَتِهِ.

Àwọn ẹlẹṣẹ̀ nílá nínú ijọ Muhammad kòní wa nínú Iná tí tí láé, ni òdiwọn ìgbà tí wọn bá kú lórí i ìṣe Olọhun l'áso, bí ó tilẹ̀ jẹ pé wọn kò ronúpìwàdà, lẹyìn tí wọn bá pàdé Olọhun gégé bí eni tó mọ Ọn tí ó sì jẹ onìgbàgbọ̀. Wọn wà lábẹ̀ ifẹ̀ àti ìdájọ̀ Rẹ̀; tí Ó bá fẹ̀, Ó máa dárìjì wọn, yìò sì ṣe amojukuro

fún wọn pẹ̀lú oore Rẹ̀, gẹ́gẹ́ bí Ó ti sọ nínú tírà Rẹ̀ pé:

“Ó sì máa ọ̀sọ̀rọ̀jìn fún ẹ̀şẹ̀ m̀íràn yàtọ̀ sí ìyẹn fún ẹ̀ni tí Ó bá fẹ́.”

Tí Ó bá sì fẹ́, Ó máa jẹ̀ wọn níyà nínú Iná pẹ̀lú déédéé Rẹ̀. Lẹ́yìn náà, Ó máa mú wọn jáde nínú Iná pẹ̀lú àánú Rẹ̀ àti pẹ̀lú ìsìpẹ̀ àwọn olùsìpẹ̀ lára àwọn ẹ̀ni tó n ọ̀gbọ̀ràn sí I. Nígbà náà, Ó máa mú wọn wọ̀ alujanna Rẹ̀. Èyí jẹ́ nítorí pé Allāhu, Ọ̀ba Gíga Jùlọ̀, oun samojuto àwọn tiwọn mọ̀ Ọ̀n. Kò sì fi wọn dọ̀gba ní ayé àti ní Ọ̀jọ̀ ikehin pẹ̀lú àwọn tí kò mọ̀ Ọ̀, àwọn tí wọn pàdánù ìtọ̀sọ̀nà Rẹ̀ tí wọn kò sì rí ànfaàní ìtoju, ìrànlowọ̀ àti àbójútó Rẹ̀ gbà.

وَنَرَى الصَّلَاةَ خَلْفَ كُلِّ بَرٍّ وَفَاجِرٍ مِنْ أَهْلِ الْقِبْلَةِ، وَعَلَى مَنْ مَاتَ مِنْهُمْ

A gbà pé a lè kirun lẹ́yìn gbogbo ẹ̀ni rere àti ẹ̀lẹ̀şẹ̀ lára àwọn Mùsùlùmí, àti pé a gbọ̀dọ̀ ọ̀şẹ̀ irun janāzah fún ẹ̀ni tí ó bá kú nínú wọn.

وَلَا نُنَزِّلُ أَحَدًا مِنْهُمْ جَنَّةً وَلَا نَارًا، وَلَا نَشْهَدُ عَلَيْهِمْ بِكُفْرٍ وَلَا شِرْكَ
وَلَا نِفَاقٍ، مَا لَمْ يَظْهَرْ مِنْهُمْ شَيْءٌ مِنْ ذَلِكَ

A kò dá ẹnìkẹ̀nì nínú wọn lẹ́jọ pé ó jẹ ọmọ Alujanna tàbí ọmọ Iná, a kò sì jẹrìí sí wọn pé wọn jẹ aláìgbàgbọ́, ẹlẹbọ, tàbí sọbẹ-sèlu, níwọn ìgbà tí kò bá sí ohun kan nínú àwọn ǹnkan wònyí tó hàn gbangba lára wọn.

وَلَا نَرَى السَّيْفَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ ﷺ إِلَّا مَنْ وَجَبَ عَلَيْهِ السَّيْفُ

A kò gbà pé kí a gbé idà⁵ sókè sí ẹnìkẹ̀nì nínú ọmọlẹyìn (Ànábì) Muḥammad (kí ìké Ọlọhun máa ba) fún ẹnì tí ó jẹbi ẹsun ikú nínú ìdájọ ẹ̀sìn.

وَلَا نَرَى الْخُرُوجَ عَلَى أَيْمَتِنَا وَوُلَاةِ أُمُورِنَا، وَإِنْ جَارُوا، وَلَا نَدْعُو عَلَيْهِمْ
وَلَا نَنْزِعُ يَدًا مِنْ طَاعَتِهِمْ

A kò gbà pé a le jáde lòdì sí àwọn asíwájú wa àti àwọn aláṣẹ wa — kòdà bí wọn bá ẹ̀ ẹ̀sìṣẹ — a kò sì gbàdúrà lòdì sí wọn, a kò sì yọ ọwọ́ wa kúrò nínú ìgbọ̀ràn sí wọn.

⁵ Ewọ ni kí ẹnìkẹ̀nì gba ẹ̀mí ẹ̀lòmíràn, bóyá Mùsùlùmí tàbí olùtẹ̀lé ẹ̀sìn m̀íràn, àyàfi pẹ̀lú ẹ̀tọ́ (bíi ìpà̀nìyàn, d́áná-d́áná, àgbèrè, àbbl.) ní abẹ̀ ọ̀fin ìjọba.

وَنَرَى طَاعَتَهُمْ مِنْ طَاعَةِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ فَرِيضَةً، مَا لَمْ يَأْمُرُوا بِمَعْصِيَةٍ
وَنَدْعُو لَهُمْ بِالصَّلَاحِ وَالْمُعَافَاةِ.

A gbà pé ìgboràn sí wọn jẹ ìgboràn sí Allāhu, ọ si jẹ dandan — nígbà tí wọn kò bá pàṣẹ eṣẹ — a sì máa ṣeé àdúà fún wọn pẹ́lú dárádára àti àlàáfíà.

وَنَتَّبِعُ السُّنَّةَ وَالْجَمَاعَةَ، وَنَجْتَنِبُ الشُّذُوذَ وَالْخِلَافَ وَالْفُرْقَةَ

A máa tẹ́lé Sunnah àti Jamā'ah; a jìnnà sí ìyapa, àtakò, àti egbé.

وَنُحِبُّ أَهْلَ الْعَدْلِ وَالْأَمَانَةِ، وَنُبْغِضُ أَهْلَ الْجَوْرِ وَالْخِيَانَةِ

A fẹ́ràn àwọn olódodo àti olùfokàn tán ènìyàn, a sì kóriira àwọn aninilára àti oni àrékérekè ènìyàn.

وَنَقُولُ: اللَّهُ أَعْلَمُ فِيمَا اشْتَبَهَ عَلَيْنَا عِلْمُهُ

A máa n sọ pé: Allāhu ló mọ̀ jù nípa ohun tí ìmọ̀ rẹ̀ bá ṣòro fún wa tàbí tí ó bá dàrú fún wa.

وَنَرَى الْمَسْحَ عَلَى الْحُقَيْنِ فِي السَّفَرِ وَالْحَضَرَ كَمَا جَاءَ فِي الْأَثَرِ

A gbà pé fífi ọwọ̀ omi pá ìbọ̀ṣẹ̀ jẹ ẹ̀tọ̀ ní ìrìnàjò àti ní ilé, gẹ́gẹ́ bí ó ti wá nínú àwọn ọ̀rọ̀ ati ìṣe Ànábì.

وَالْحُجُّ وَالْجِهَادُ مَاضِيَانِ مَعَ أُولَى الْأَمْرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، بَرِّهِمْ وَفَاجِرِهِمْ
إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ، لَا يُبْطَلُهُمَا شَيْءٌ وَلَا يَنْقُضُهُمَا

Hajj ni lílọ àti jíja ogun ni ojú ọ̀nà Ọ̀lọ̀hun máa tẹ̀síwájú labe àşẹ àwọ̀n olórí ìjọba Mùsùlùmí, bóyá wọ̀n jẹ olódodo tàbí alaise deede, tí tí di ojọ̀ igbehin. Kò sí nnkan tó lè ba àwọ̀n méjèjì jẹ, kò sí sí ohun tó le já wọ̀n.

وَنُؤْمِنُ بِالْكَرَامِ الْكَاتِبِينَ، فَإِنَّ اللَّهَ قَدْ جَعَلَهُمْ عَلَيْنَا حَافِظِينَ

A gbàgbọ̀ nínú àwọ̀n Mala'ikah méjì tó n kọ àwọ̀n işẹ̀ silẹ̀ . Nítorí pé Allāhu ti fi wọ̀n şe olùşọ̀ wa.

وَنُؤْمِنُ بِمَلِكِ الْمَوْتِ الْمُوَكَّلِ بِقَبْضِ أَرْوَاحِ الْعَالَمِينَ

A gbàgbọ̀ nínú Malaika Ikú⁶ tí a fi işẹ̀ gbígba ẹ̀mí gbogbo ẹ̀dá lé lọ̀wọ̀.

⁶ Orúko tí o gbajugbaja fún Mọ̀laika ikú ni 'àsàràílù'. Şugbọ̀n, ẹ̀yí jìnnà sí ọ̀ótọ̀. Boti le jẹ pe Imāmu Al-kurutubi sọ wípé ẹ̀nu awọ̀n olúmọ̀ papọ̀ lée lórí wípe asarailu ni n jẹ.

Òrò yìí kò rí bẹ̀ẹ̀ fún ìdí mẹ̀ta:

Akọkọ: Ẹşẹ̀ Àlùkúrání ko pe Mọ̀lāika yìí ni orúko m̀íràn ju 'Malaika iku' lọ.

Oluwa wípe:

وَبِعَذَابِ الْقَبْرِ لِمَنْ كَانَ لَهُ أَهْلًا، وَسُؤَالِ مُنْكَرٍ وَنَكِيرٍ فِي قَبْرِهِ عَنِ رَبِّهِ
وَدِينِهِ وَنَبِيِّهِ، كَمَا جَاءَتْ بِهِ الْأَخْبَارُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَعَنِ الصَّحَابَةِ
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

A si gbàgbọ́ nínú ìjìyà sààrè fún ẹnì tí ó bá yẹ fún
un, àti ibéèrè Munkar àti Nakir nínú rẹ nípa
Olúwa rẹ, ẹ̀sìn rẹ, àti Ànábì rẹ,⁷ gẹ́gẹ́ bí ó ti wá nínú

“Sọ pé: “Molaika ikú èyí tí A fi tì yín máa gba ẹ̀mí yín. Lẹ̀yìn
nàà, ọ̀dọ̀ Olúwa yín ni wọ̀n máa da yín padà sí.” (As-Sajdah:
11)

Ekeeji: Ko si ègbàwá kan ti o fi múlẹ̀ wípé Ànábì pe é ni
Asarailu. Ìpílẹ̀ ni wipe ìmọ̀ ìkọ̀kọ̀ (ghaybu), èyí tí ó pamó, ni
awọ̀n Molaika, a ko mọ̀ wọ̀n àyàfi nkan ti Ọ̀lọ̀hun àti Ànábì
bá wí fún wa. Nigbati ko si sọ nkankan nípa rẹ, a maa pe ni
orukọ ti Àlùkùránì pè é àti èyí ti Ànábì pe nínú Àdísì:

جاء ملك الموت إلى موسى

Malaika ikú wá bá Mūsā. (Soḱihu al-Bukhārī)

Ẹ̀keeta: Orúko “Azrā`il” wà nínú àwọ̀n ìtàn Isra`iliyyāt àti
ìwé ìtàn àwọ̀n ìran šáájú, tí kò ní ìdájọ̀ kedere nínú Àlùkùránì
àti Àdísì, nítorí nàà, a ko le gbé ara lé e fun àlámọ̀rì adisọkan
wa. (akida)

⁷ Ibéèrè yìi jẹ́ ohun tó rọ̀rùn láti dáhùn ní òkè ẹ̀pẹ̀ nígbà tí a
wà láàyè, sùgbọ̀n ó máa sọ̀ro fún ẹnì tí kò bá lo ìgbésí ayé rẹ
pẹ̀lu ti Ọ̀lọ̀hun àti Ànábì láti dáhùn wọ̀n nínú sààrè.

àwọn ẹgbàwá láti ọdọ Ọjíṣẹ́ Allāhu (kí ikẹ́ Ọlọhun máa ba) àti láti ọdọ àwọn sàábé, (kí Allāhu yọ̀onu sí wọn).

وَالْقَبْرِ رَوْضَةً مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، أَوْ حُفْرَةً مِنْ حُفْرِ النَّيِّرَانِ

Sààrè jẹ ọgbà kan nínú àwọn ọgbà Alujanna, tàbí ọgbun kan nínú àwọn ọgbun Iná.

وَنُؤْمِنُ بِالْبَعْثِ، وَجَزَاءِ الْأَعْمَالِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَالْعَرْضِ وَالْحِسَابِ
وَقِرَاءَةِ الْكِتَابِ، وَالثَّوَابِ وَالْعِقَابِ، وَالصِّرَاطِ وَالْمِيزَانَ

A gbàgbọ̀ nínú àjínḡde, àti èsan àwọn iṣẹ́ ní Ọjọ́ Ìdájọ́, àti fífihàn àti iṣírò iṣẹ́, àti kíkà ìwé iṣẹ́, àti èsan àti ijìyà, àti afàrá asarati, àti òsùwọn iṣẹ́.

Aṣiṣe gbà ni kí wọn máa sọ èsì fún òkú létí nínú sààrè. Ó ti bó! Hadith Abū Umāmah al-Bāhilī tí wọn máa n tọka sí nípa èyí kò gún régé.

Yàtò sí èyí, àwọn iṣe Ànábì (kí ikẹ́ Ọlọhun máa ba) légbèé sààrè léyìn tí wọn bá sin òkú tan ni wònyí:

- Títọ̀rọ̀ àforíjìn fún olóògbé.
- Bíbẹ Ọlọhun pé kí Ó jẹ kó dúró ṣinṣin nígbà ìdánwò. [Èyí ni wọn máa n ṣe fún àkókò tó tó ìgbà tí wọn fi n pa rākúnmí tí wọn sì tún pín ẹran rẹ.]
- Ati, Waasi.

وَالْجَنَّةُ وَالنَّارُ مَخْلُوقَتَانِ، لَا تَفْنِيَانِ أَبَدًا وَلَا تَبِيدَانِ، وَأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى خَلَقَ
الْجَنَّةَ وَالنَّارَ قَبْلَ الْخَلْقِ، وَخَلَقَ لَهُمَا أَهْلًا، فَمَنْ شَاءَ مِنْهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ فَضْلًا،
وَمَنْ شَاءَ مِنْهُمْ إِلَى النَّارِ عَذَابًا. وَكُلٌّ يَعْمَلُ لِمَا قَدْ فَرَّغَ لَهُ، وَصَائِرُ إِلَى مَا
خَلَقَ لَهُ، وَالْخَيْرُ، وَالشَّرُّ مَقْدَرَانِ عَلَى الْعِبَادِ.

Alujanna àti Iná jẹ̀ ẹ̀dà (méjì tí Allāhu ti dá); wọ̀n
kò ní parun láéláé, wọ̀n kò sì ní dọ́pin. Allāhu,
Ọ̀gá-ògo, ẹ̀dà Alujanna àti Iná kí Ó tó ẹ̀dà àwọ̀n
ẹ̀dà, Ó sì ẹ̀dà àwọ̀n ènìyàn fún ọ̀koọ̀kan wọ̀n. Èni
tí Ó bá fẹ̀ nínú wọ̀n yóò wọ̀ Alujanna nípasẹ̀ oore
Rẹ̀, èni tí Ó sì bá fẹ̀ nínú wọ̀n yóò wọ̀ Iná nípasẹ̀
ìdájọ̀ ọ̀dodo Rẹ̀. Gbogbo ènìyàn sì n ẹ̀sẹ̀ fún ohun
tí a ti pàrí sílẹ̀ fún un tẹ̀lẹ̀, yóò sì dé ibi tí a dá a fún.
Rere àti búburú náà sì jẹ̀ ohun tí a ti ẹ̀tò rẹ̀ kalẹ̀
fún àwọ̀n ẹ̀rú.

وَالِاسْتِطَاعَةُ الَّتِي يَجِبُ بِهَا الْفِعْلُ مِنْ نَحْوِ التَّوْفِيقِ الَّذِي لَا يَجُوزُ أَنْ يُوصَفَ
الْمَخْلُوقُ بِهِ - تَكُونُ مَعَ الْفِعْلِ، وَأَمَّا الْإِسْتِطَاعَةُ مِنْ جِهَةِ الصِّحَّةِ وَالْوُسْعِ
وَالْتَّمَكُّنِ فَهِيَ قَبْلَ الْفِعْلِ، وَبِهَا يَتَعَلَّقُ الْخُطَابُ.

Agbára tí iṣe fi di dandan láti ẹ — wa pẹlu itosona
Ọlọhun, èyí tí kò tọ́ kí a fi ẹ̀sẹ̀júwe ẹ̀dà pẹ̀lú rẹ̀ —

máa n wà pẹlú iṣe náà gan-an. Ṣùgbọ́n agbára nípa ìgbà láàyè àti ìrọ̀rùn ìmúṣe ṣe — ó wà ṣáájú iṣe náà, àti pé nípasẹ̀ rẹ̀ ni ẹ̀sùn n kan ènìyàn.

وَأَفْعَالُ الْعِبَادِ خَلَقُ اللَّهِ وَكَسَبٌ مِنَ الْعِبَادِ

Allāhu lo dá iṣe tí àwọ̀n ẹ̀rù n ṣe, ṣùgbọ́n àwọ̀n ẹ̀rú ni wọ̀n n ṣe é.

وَلَمْ يُكَلِّفَهُمُ اللَّهُ تَعَالَىٰ إِلَّا مَا يُطِيقُونَ، وَلَا يُطِيقُونَ إِلَّا مَا كَلَّفَهُمْ. وَهُوَ تَفْسِيرٌ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

Allāhu Ọba Alágbára kò gbé ojúṣe kankan lé wọ̀n lórí ju ohun tí wọ̀n lè rù lọ, wọ̀n sì kì í lè rù ohunkóhun àfi ohun tí Ó fi ṣe ojúṣe lé wọ̀n lórí. Èyí ni ìtumọ̀ gbolóhùn pé: “Kò sí agbára kankan àti pé kòsí ìmúra kankan àfi pẹlú Allāhu.

وَفِي دُعَاءِ الْأَحْيَاءِ وَالصَّدَقَاتِ مَنَفَعَةٌ لِلْأَمْوَاتِ

Nínú àdúà⁸ àwọ̀n aláàyè àti nínú ìtọ̀rẹ̀ àánú wọ̀n, anfàní wà fún àwọ̀n òkú.

⁸ Ọmọ̀ tàbí ẹbí rere a ma se adua fun òkú rẹ̀ ni gbogbo ìgbà, pàápàá jùlọ̀ ni ẹyin irun kọ̀ọkan. Ko má dúró dè ojo tàbí ìran àwọ̀n ènìyàn kàn. Ànábì wipe:

وَاللَّهُ تَعَالَى يَسْتَجِيبُ الدَّعَوَاتِ، وَيَقْضِي الْحَاجَاتِ

Allāhu n dáhùn sí àwọn àdúà, Ó sì n bíyá àwọn bùkátà.

“Bí ọmọ́ Ádámọ́ bá kú, iṣẹ́ rẹ́ máa dá dúrọ́ ayafi ohun mẹ́ta: ìtọ́rẹ́ tí n bá a lọ, ìmọ́ tí a n lo anfaàní rẹ́, tàbí ọmọ́ rere tí n ẹ́ ẹ̀bẹ́ (du ‘ā’) fún un.” (Soḥīhu Muslim, 1631)

Ànábì wipe:

“Wọn á máa n gbé ẹnìkàn ga sí ìpele ní Alujannah, yóò sì béèrè pé: ‘Níbo ni èyí ti wá?’ A ó sì sọ́ fún un pé: ‘Nítorí ìtọ́rẹ́ àforíjìn ọmọ́ rẹ́ fún ọ.’” (Sunan Ibn Majah, 3660)

Gbogbo àwọn ọ̀rọ́ Ànábì sọ́ wípé ‘ọmọ́ rere’, kì í ẹ́ ẹ̀lòmíràn. Tí ẹ̀lòmíràn bá fẹ́ ẹ́ ẹ̀ àdúà fún àwọn ọ̀bí rẹ́, jẹ́ kí wọn ó ẹ́ ẹ̀ — Ọ̀lọ̀hun a gbà á. Şùgbọ̀n, má pe ọ̀de, tàbí fún wọn ní owó àdúà. Kàkà bẹ́ẹ̀, fi irú owó yẹn ẹ́ ẹ̀ ìtọ́rẹ́ àánú sí mọ́sálásí, tàbí fún àwọn tí wọn bá jẹ́ àìní.

Ìbí ti aṣiṣe ti wa nínú ìtọ́rẹ́ fún ọ̀kú ni;

- Di dá ojo si, bíi ojo mejo, ojo męta, ogóji ojo abbl. Kòsí ojo ti wọn ko le ẹ́ ẹ̀ ìtọ́rẹ́ fún olóògbé.
- Dida Iye ati iwọn nkán ti a fẹ́ fi toore.kosi nkan ti a le fi tọ́rẹ́, ko si nkán to keere lodo Oluwa, ki i sí poju.

وَمِلْكُ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا يَمْلِكُهُ شَيْءٌ، وَلَا غِنَىٰ عَنِ اللَّهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَمَنْ
اسْتَعْنَىٰ عَنِ اللَّهِ طَرْفَةَ عَيْنٍ فَقَدْ كَفَرَ وَصَارَ مِنْ أَهْلِ الْحَيْنِ

Ó ní gbogbo ohun pátápátá, şùgbọ̀n kò sí ohunkóhun tó ní I. Kò sí ẹníkẹ̀ni ti o le rọ̀rọ̀ kúrò lọ̀dọ̀ Allāhu kóda fún ìsejù àáyá. Ẹnikẹ̀ni tí ó bá rò pé òun rọ̀rọ̀ kúrò lọ̀dọ̀ Allāhu kóda fún ìsejù àáyá kan, ó ti şe àìgbàgbọ̀, ó sì ti wà lára àwọ̀n ènìyàn ìparun.

وَاللَّهُ يَغْضَبُ وَيَرْضَىٰ، لَا كَأَحَدٍ مِنَ الْوَرَىٰ

Allāhu máa n bínú Ó sì máa n yónú. Kò sì jọ ti ẹ̀dá kankan.

وَنَحِبُّ أَصْحَابَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَلَا نُفِرُّ فِي حُبِّ أَحَدٍ مِنْهُمْ، وَلَا
نَتَبَرَّأُ مِنْ أَحَدٍ مِنْهُمْ، وَنُبْغِضُ مَنْ يُبْغِضُهُمْ وَبِغَيْرِ الْخَيْرِ يَذْكُرُهُمْ
وَلَا نَذْكُرُهُمْ إِلَّا بِخَيْرٍ.

A máa nífẹ̀ è àwọ̀n sàábé òjìşé Ọlọ̀hun kí ikẹ̀) (Ọlọ̀hun máa ba. A kì í şe àşejù nínú ìfẹ̀ ẹníkẹ̀ni nínú wọ̀n, a kì í sì í ya ara wa kúrò lọ̀dọ̀ ẹníkẹ̀ni nínú wọ̀n. A kóriíra àwọ̀n tí n kóriíra wọ̀n tí wọ̀n sì n

sọrọ̀ wọ̀n pẹ̀lú ohun tí kì í ẹ̀ rere, a kì í sì í máa darúko wọ̀n bí kò ẹ̀ pẹ̀lú dáradára.

وَحُبُّهُمْ دِينَ وَإِيمَانٌ وَإِحْسَانٌ، وَبُغْضُهُمْ كُفْرٌ وَنِفَاقٌ وَطُغْيَانٌ

Ìfẹ́ wọ̀n jẹ́ ẹ̀sìn, ìgbàgbọ́, àti ìwà rere; ìkórira wọ̀n jẹ́ àìgbàgbọ́, sọ̀bẹ̀-̀sẹ̀lu, àti ìtayọ̀ ààlà.

وَنُتِبَتِ الْخِلَافَةَ بَعْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَوْلًا لِأَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، تَفْضِيلًا لَهُ وَتَقْدِيمًا عَلَى جَمِيعِ الْأُمَّةِ، ثُمَّ لِعُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، ثُمَّ لِعُثْمَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، ثُمَّ لِعَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، وَهُمْ الْخُلَفَاءُ الرَّاشِدُونَ وَالْأَئِمَّةُ الْمَهْدِيُّونَ

A fi àrólé lẹ̀yìn òjìşẹ́ Olọ̀hun rinlẹ̀, àkọ̀kọ́ fún Abū Bakr aş-Şiddīq (Olododo) (kí Allāhu yọ̀ọ̀nu sí i), pẹ̀lú fífún un ní iyàsọ̀tọ̀ àti ìpò àkọ̀kọ́ lórí gbogbo ìjọ̀ Mùsùlùmí, lẹ̀yìn náà fún ‘Umar ibn al-Khaṭṭāb (kí Allāhu yọ̀ọ̀nu sí i), lẹ̀yìn náà fún ‘Uthmān (kí Allāhu yọ̀ọ̀nu sí i), lẹ̀yìn náà fún ‘Alī ibn Abī Ṭālib (kí Allāhu yọ̀ọ̀nu sí i). Àwọ̀n ni àwọ̀n àrólé tí a tọ́ sí ọ̀nà àti àwọ̀n olórí tí a ẹ̀ ìmọ̀nà fún.

وَإِنَّ الْعَشْرَةَ الَّذِينَ سَمَّاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَبَشَّرَهُمْ بِالْجَنَّةِ نَشَهُدُ لَهُمْ بِالْجَنَّةِ، عَلَى مَا شَهِدَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَقَوْلُهُ الْحَقُّ. وَهُمْ: أَبُو بَكْرٍ، وَعُمَرُ، وَعُثْمَانُ، وَعَلِيٌّ، وَطَلْحَةُ، وَالزُّبَيْرُ، وَسَعْدُ، وَسَعِيدُ وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ، وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَجْمَعِينَ.

Dájúdájú, àwọn mẹwàá tí òjìṣẹ́ Ọlọhun (kí ìkẹ́ Ọlọhun ko maa ba) darúko wọn, tí ó sì fún wọn ní ìròyìn ayọ̀ ti Alujanna, àwa n jẹ ẹrì pé wọn wà nínú Alujanna, gégé bí òjìṣẹ́ ọlọhun (kí ìkẹ́ Ọlọhun ko maa ba) ti jẹ ẹrì fún wọn, àti pé ọrọ̀ rẹ̀ jẹ̀ òtító. Àwọn ni: Abū Bakr, ‘Umar, ‘Uthmān, ‘Alī, Talḥah, al-Zubayr, Sa‘d, Sa‘īd, ‘Abd al-Raḥmān ibn ‘Awf, àti Abū ‘Ubaydah ibn al-Jarrāḥ, kí Allāhu yónú sí gbogbo wọn.

وَمَنْ أَحْسَنَ الْقَوْلَ فِي أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَأَزْوَاجِهِ الطَّاهِرَاتِ مِنْ كُلِّ دَنْسٍ، وَذُرِّيَّاتِهِ الْمُقَدَّسِينَ مِنْ كُلِّ رِجْسٍ، فَقَدْ بَرِيَ مِنَ النَّفَاقِ.

Ènikéni tí ó bá sọ̀rọ̀ rere nípa àwọn sàábé Òjìṣẹ́ Allāhu (kí ìkẹ́ ati ọ̀là Ọlọhun máa báa) ati àwọn

aya re' mímọ́ tí a ti yọ kúrò nínú gbogbo idọ́tí,⁹ àti àwọ̀n ọ̀mọ́ re' tí a ti sọ di mímọ́ kúrò nínú gbogbo ibàjẹ́, ti jẹ́ ẹnì tí a ti yọ kúrò nínú agàrà.

وَعُلَمَاءُ السَّلَفِ مِنَ السَّابِقِينَ وَمَنْ بَعْدَهُمْ مِنَ التَّابِعِينَ، أَهْلُ الْخَيْرِ
وَالْأَثَرِ، وَأَهْلُ الْفِقْهِ وَالنَّظَرِ، لَا يُذَكَّرُونَ إِلَّا بِالْجَمِيلِ، وَمَنْ ذَكَرَهُمْ
بِسُوءٍ فَهُوَ عَلَىٰ غَيْرِ السَّبِيلِ.

Àwọ̀n àgbà olùmọ́ ìsáájú, àti àwọ̀n tí wọ̀n telé wọ̀n nínú àwọ̀n Tabi'īn, àwọ̀n ènìyàn dárádára àti ólutelé t'ánábì, àti àwọ̀n olùmọ́ fikiu àti amòye, kò yẹ kí a máa darukọ́ wọ̀n bí kò ẹ́ pẹ̀lú dárádára. Ẹnikẹ̀ni tí ó bá darukọ́ wọ̀n pẹ̀lú ibi, ó wà lórí ọ̀nà tí kì í ẹ́ ọ̀nà òtító.

وَلَا نُفَضِّلُ أَحَدًا مِنَ الْأَوْلِيَاءِ عَلَىٰ أَحَدٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ، وَنَقُولُ: نَبِيُّ وَاحِدٌ
أَفْضَلُ مِنْ جَمِيعِ الْأَوْلِيَاءِ.

⁹ Awọ̀n idọ́tí yíí ni awọ̀n ẹ̀sùn ti awọ̀n ijọ̀ anù, Shia fi kan wọ̀n, pàápàá jùlọ̀ iyá wa, 'Āisha. Gbogbo awọ̀n ẹ̀sun yíí ni Ọ̀lọ̀hun ti fọ̀ wọ̀n mọ́ níbẹ̀.

A kì í fi ẹnìkẹ̀ni nínú àwọn wòlìi ṣáájú ẹnìkẹ̀ni nínú àwọn Ànábì Ọlọhun A sì máa sọ pé: Ànábì kan ṣoṣo dára jù gbogbo àwọn wòlìi¹⁰ lọ.

¹⁰ Àwọn wòlìi ni àwọn tiwọn n tẹ̀lé Ọlọhun àti Ànábì ní inú àti lóde. Wọn á máa ju ara wọn lọ ní ipò lódọ Olúwa wa nípasẹ̀:

- Ìgbàgbọ́ tó ga
- Àníyàn tó mọ́ kángá
- Iṣẹ́ dáadáa tí kò lẹ́gbẹ́
- Ìyẹra fún iyà ẹ̀ṣẹ̀
- Ìrónúpìwàdà kíákíá lẹ́yìn ẹ̀ṣẹ̀.

Allāhu wípé:

“Gbọ́, dájúdájú àwọn ọ̀rẹ́ Allāhu, kò ní sí ìbẹ̀rù (iyà ọ̀run) fún wọn, wọn kò sì ní banújẹ́ (lórí oore ayé). (Àwọn ni) àwọn t’ó gbàgbọ́ lódodo, wọn sì máa n bẹ̀rù (Allāhu).” (Sūratu Yūnus: 62-63)

Wòlìi Ọlọhun kò ní ẹnítí kì í ṣẹ; yóò máa ṣẹ, ṣùgbọ́n kò ní mọmọ ẹ; tí o bá ṣi ẹ, á rónú pìwàdà kíákíá.

Allāhu wípé:

“Àwọn tí (ó jẹ́ pé) nígbà tí wọn bá ẹ̀se ìbàjẹ́ kan tàbí tí wọn bá ṣàbòsí sí ẹ̀mí ara wọn, wọn á rántí Allāhu, wọn á sì tọ̀rọ̀ àforíjìn fún ẹ̀ṣẹ̀ wọn — ta sì ni Ó n forí àwọn ẹ̀ṣẹ̀ jìn (ẹ̀dà) bí kò ẹ̀se Allāhu. Wọn kò sì takú sórí ohun tí wọn ẹ̀se nígbà tí wọn mọ̀ (pé ẹ̀ṣẹ̀ ni). Àwọn wọ̀nyẹn, ẹ̀san wọn lódọ̀ Olúwa wọn ni àforíjìn àti àwọn Ọgbà Ìdẹ̀ra kan tí àwọn odò n ṣà nínú isàlẹ̀ rẹ̀.

وَنُؤْمِنُ بِأَشْرَاطِ السَّاعَةِ: مِنْ خُرُوجِ الدَّجَالِ، وَنُزُولِ عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مِنَ السَّمَاءِ، وَنُؤْمِنُ بِطُلُوعِ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا، وَخُرُوجِ دَابَّةِ الْأَرْضِ مِنْ مَوْضِعِهَا.

A gbàgbọ̀ nínú àwọn àmì Ojọ̀ Ìkẹ̀hìn: jíjádé Ad-Dajjāl, ìsọkalẹ̀ 'Īsā ọmọ Maryam — aláàáfíà kí ó máa bá a — láti sánmà, ijádé oòrùn láti iha ìwọ̀-òòrùn, àti jíjádé Dābbah al-Ard — ẹranko ilẹ̀¹¹ — láti ìbi ààyè wọn.

Olùṣẹgbére ni wọn nínú rẹ̀. Èsan olùṣe-iṣẹ̀ rere sì dára.”
(Sūratu Āli-‘Imrān: 135-136)

Ìran àwọn wòlù tó ga jùlọ̀ ni àwọn sàábé. Wòlù tí ó ga jùlọ̀ ni Abū Bakr aṣ-Ṣiddīq; ohun ni ó tẹ̀le Ànábì nínú ipò ìsúnmọ̀ Oba Adedáà.

¹¹ Àwọn ẹranko yẹn ní Olúwa wa sọ nípa wọn ninu Suratun-Naml: 82:

“Nígbà tí ọ̀rọ̀ náà bá kò lé wọn lórí, A máa mú ẹranko kan jáde fún wọn láti inú ilẹ̀, tí ó máa bá wọn sọ̀rọ̀ pé: “Dájúdájú àwọn ènìyàn kì í nímọ̀ àmọ̀dájú nípa àwọn āyah Wa.”

Ibnu Kathīr sọ̀ pé: Ẹranko yìí yòò jáde ní ìkẹyìn àkókò ayé, nígbà tí ìbàjẹ̀ bá ti pọ̀ láàárín ènìyàn, tí wọn sì ti kọ̀ àwọn àṣẹ̀

وَلَا نُصَدِّقُ كَاهِنًا وَلَا عَرَّافًا، وَلَا مَنْ يَدَّعِي شَيْئًا يُخَالِفُ الْكِتَابَ وَالسُّنَّةَ
وَإِجْمَاعَ الْأُمَّةِ.

A kì í gba ẹni tí n ẹ agbegba tàbí yẹmí wò gbọ, bẹẹ ni a kì í gba ẹni tí ó bá n pe àpẹmọra oun tí ó lòdì sí Àlùkúrání, Sunnah, àti àpanupọ̀ àgbàríjọ àwọn olùmọ̀ Islam (ijma').

وَنَرَى الْجَمَاعَةَ حَقًّا وَصَوَابًا، وَالْفُرْقَةَ زَيْغًا وَعَذَابًا.

A gbà pé ìsọkan jẹ òtító àti ọ̀nà tó tọ, ẹ̀gbọ̀n ipínyà àti yíyapa jẹ ìṣìnà àti ijìyà.

وَدِينُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ وَاحِدٌ، وَهُوَ دِينُ الْإِسْلَامِ. قَالَ اللَّهُ تَعَالَى
إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَقَالَ: وَرَضِيْتُ لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا

Èsìn Allāhu ní ilẹ̀ àti sánmà jẹ ọkan náà, ó sì jẹ èsìn Islāmu. Allāhu sọ pé: Dájúdájú èsìn t'ó wà lọdọ Allāhu ni 'Islām. — Sūratu Āl 'Imrān (3:19). Àti pé:

Allāhu sílẹ̀, tí wọn sì ti yí èsìn òtító padà. Nígbà yẹn, Allāhu yòò mú ẹranko kan jáde fún wọn láti inú ilẹ̀. A sọ pé ó lè wá láti Makkah, a sì tún sọ pé ó lè wá láti ibòmíràn. [(Tafsīr Ibnu Kathīr, ìdì 6, ojú ewé 210)]

'Mo sì yọ̀ònú sí 'Islām ní ẹ̀sìn fun yín' — Sūratu al-Mā'idah (5:3).

وَهُوَ بَيْنَ الْغُلُوِّ وَالتَّقْصِيرِ، وَبَيْنَ التَّشْبِيهِ وَالتَّعْطِيلِ، وَبَيْنَ الْجَبْرِ وَالتَّقْدِيرِ، وَبَيْنَ الْأَمْنِ وَالتَّوَكُّلِ.

Ó wà láàárín àşejù àti àìşè tó, láàárín fífi Olohun jo ẹ̀dá [tashbīh] àti ìkọ̀ awọ̀n iroyin re [ta'tīl], láàárín ifi ipá mú [jabr] àti kádàrá, láàárín ifọkanbaḷe àti ijakanmu.

فَهَذِهِ عَقِيدَتُنَا ظَاهِرًا وَبَاطِنًا، وَنَحْنُ بُرَاءٌ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى مِنْ كُلِّ مَنْ خَالَفَ الَّذِي ذَكَرْنَاهُ وَبَيَّنَّاهُ

Awọ̀n wọ̀nyi ni àdìşokàn wa — ninu àti lóde; a sì bọpá-bọşẹ̀ ḷosi ọ̀ḍọ Allāhu kúró nínú gbogbo ẹ̀ni tó yapa sí ohun tí a darúko àti tí a şàlàyé.

وَنَسَأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يُثَبِّتَنَا عَلَى الْإِيمَانِ، وَيَخْتِمَ لَنَا بِهِ، وَيَعْصِمَنَا مِنَ الْأَهْوَاءِ الْمُخْتَلِفَةِ، وَالْآرَاءِ الْمُتَفَرِّقَةِ، وَالْمَذَاهِبِ الرَّدِّيَّةِ مِثْلِ الْمُشَبِّهَةِ، وَالْمُعْتَزَلَةِ، وَالْجُهْمِيَّةِ، وَالْجَبْرِيَّةِ، وَالتَّقْدِيرِيَّةِ، وَغَيْرِهِمْ مِنَ الطَّوَائِفِ الَّذِينَ خَالَفُوا السُّنَّةَ وَالْجَمَاعَةَ، وَبَرُّوْنَا مِنَ الضَّلَالَةِ.

وَنَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى أَنْ يُوقِّعَنَا لِمَا يُحِبُّ وَيَرْضَى، وَأَنْ يَجْعَلَنَا مِمَّنْ يَخَافُهُ وَيَتَّقِيهِ، وَيَعْمَلُ بِطَاعَتِهِ، وَيُحْسِنُ الظَّنَّ بِهِ، وَيُحْسِنُ التَّوَكُّلَ عَلَيْهِ، وَيُخْلِصُ لَهُ الدِّينَ، وَيَجْعَلَنَا مِنْ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ. وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

A bẹ̀ Allāhu pé kí Ó jẹ́ kí a dúróṣinṣin lórí ìgbàgbọ̀, kí Ó sì parí ìgbésí ayé wa pẹ̀lú rẹ̀; kí Ó sì dáàbò bọ̀ wa kúrò nínú àwọn ifẹ́kúfẹ́ẹ́ àṣìṣe, àwọn èrò tó yapa, àti àwọn ojuponna tó burú gege bíi ti Mushabbihah, Mu‘tazilah, Jahmiyyah, Jabariyyah, Kọdariyyah,¹² àti àwọn eḡbẹ́ m̀ìràn tí

¹² **Mushabbihah:** Awọn iḡo anù ti wọn ni fi ẹ̀dá wé Olúwa Ọ̀ba Adeẹ̀dá

Mu‘tazilah: Awọn iḡo anù tí wọn gbé ara le làákàyè, wọn kò, wọn si tún túmọ̀ àwọn ìròyìn Ọ̀lọ̀hun. Wọn jẹ ọ̀mọ ẹyin Wasil bin Ataa.

Jahmiyyah: Awọn iḡo anù tí wọn kọ àwọn orúkọ àti ìròyìn Ọ̀lọ̀hun. Wọn jẹ ọ̀mọ ẹyin Jahm bin Safwan.

Jabariyyah: Awọn iḡo anù tí wọn ni àdìsọkàn wípé ọ̀mọ̀nìyàn koni èrò tirẹ̀ àtipé Olúwa Ọ̀ba jẹ ẹ́ ní pá ní láti máa ẹ̀ gbogbo nkan bóyá aburú tàbí dáadáa. Wọn jẹ ọ̀mọ ẹyin Jahm bin Safwan

Kọdariyyah: Awọn iḡo anù tí wọn ni àdìsọkàn wípé ko si kádàrá, wọn tun gba pé iṣe ati iṣe ọ̀mọ̀nìyàn pamọ́ fún

wọ̀n tako Sunnah àti Janman,¹³ tí wọ̀n sì yà kúrò nínú ìtọ̀sọ̀nà.

A tún n bẹ Ọlọhun tí Ọlá Rẹ̀ gajù lọ, pé kí Ó fún wa ní àşeyorí sí ohun tí Ó fẹ́ àti ohun tí Ó yọnú sí. Kí Ó sì jẹ́ kí a wà lára àwọ̀n tí ó bẹ̀rù Rẹ̀, tí wọ̀n n şe işe ìgbọ̀ràn si, tí wọ̀n sì ní ìrètí rere nínú Rẹ̀, tí wọ̀n gbẹ̀kẹ̀lé dáadáa, tí wọ̀n sì fọ ẹ̀sìn wọ̀n mọ fún Ohun nìkan. Kí Ó sì jẹ́ kí a wà lára àwọ̀n ẹ̀rúsìn Rẹ̀ òdodo. Àdúà ipari wa ni pé: Ọpẹ́ ni fún Ọlọhun, Olúwa gbogbo ayé.

صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ

Ki iké àti ọ̀là Ọlọhun ko máa báá Ànábì Muḥammad arọ̀n ará ile rẹ̀ àti àwọ̀n sàábé rẹ̀ lápapò.

Mo pari ìtumò akọ̀kọ̀ ni 21/11/1446 (9/5/2026)

Atunyewo ekeeji ni Oru 2/12/1446 (19/5/2026)

Atunyewo Ẹ̀lẹ̀kẹ̀ta ní 27/1446 (12/06/2026)

Ọlọhun, àti pé işe ẹ̀niyàn dá lóri ife rẹ̀ pátápátá, tí wọ̀n sì dín ipinnu Ọlọhun kù nínú işe ẹ̀niyàn. Wọ̀n jẹ ọ̀mọ leyin Mahbad al-Juhani

¹³ Sunnah tumọ si ìtele ti Ànábì. Janman si tumọ sí: Awọ̀n sàábé pẹ̀lu àgbóyé wọ̀n.

Moşalasi àti Ilé-Kéwú Ahlul-Āthār, Èrin-Osun

Moşalasi àti ilé-kéwù yìí wà lábẹ̀ ìdarí Abū Sahl Adébáyọ̀ Dhikrullāh Al-Atharī. A ti n bá kíkọ̀ wọ̀n lọ láti bí ọ̀dún mẹ̀ta sẹ̀yìn. À n bẹ̀ Ọ̀lọ̀hun kí Ó ẹ̀ pípári rẹ̀ ní ìrọ̀rùn fún wa.

A nílò 30 Mílíọ̀nù (₦30,000,000) láti parí iṣẹ̀ àwọ̀n méjèèjì.

Ọ̀jìṣẹ̀ Ọ̀lọ̀hun ﷺ sọ pé: "Ènikẹ̀ni tí ó bá kọ̀ ilé fún Allāh, Allāh yòò kọ̀ ilé tí ó dára jùlọ̀ fún ní Aljanna."

Jọ̀wọ̀ ràn wá lọ̀wọ̀ láti mú Moşalasi àti Ilé-Kéwù yìí dé ọ̀pin. Kí Olúwa Ọ̀ba Adáyébá ẹ̀ iṣẹ̀ yín ní àṣepé. Āmín.

Bà̀nkì:

Wema Bank

8964185180

MASJIDERINOSUN

Fún ìbéèrè tàbí ìwádìí, ẹ̀ lè pe:

Abu Sahl al-Atharī

+234 903 807 4738

15/01/1448 A.H (30/06/2026)